GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO III | PETEK, 15. 6. 1973 | Št. 6

Centralni delavski svet si je ogledal tovarni Bohinj in Bled

Ogleda tovarn, ki je bil 28. maja 1973 so se poleg članov CDS, udeležili tudi povabljeni gostje: predsednik Skupščine občine Jesenice, tov. Franc Žvan, sekretar Občinskega komiteja ZK Radovljica tov. Matija Markelj, predsednik Občinskega odbora SZDL tov. Janez Varel in tajnik Občinskega sindikalnega odbora tov. Milan Baloh. Povabljena sta bila tudi predsednik Skupščine občine Radovljica in predsednik Občinskega sindikalnega odbora, vendar se jima zaradi službene zadržanosti ni bilo moč odzvati našemu vabilu.

Ogled smo organizrali tako, da je bilo najprej vsem udeležencem, s strani razvojnega sektorja podjetja, podan kratek pregled o že opravljenem in predvidenem delu na področju programa »hiš v paketu«.

Navzoči so imeli priliko, da se spoznajo z nekaterimi tipi omenjenih hiš ter s prednostmi, ki jih nudi tak način gradnje.

Ko je bila opravljena ta uvodna formalnost, so vsi navzoči odšli v tovarno Bled in si jo ogledali od njene primarne proizvodnje, preko skladišč in stranskih obratov do nove proizvodnje furniranih vrat.

Ogled se je nadaljeval v tovarni Bohinj, kjer so si udeleženci lahko ogledali izdelavo gradbenih plošč, dvižnih garažnih vrat, iso-spana i. dr.

Beseda o našem delu, razvoju, težavah, praktično o vsem kar doživljamo zadnje čase, je v polnem teku stekla v Mladinskem domu v Bohinju, kamor smo udeležence povabili na kosilo.

Rečem lahko, da je bil sklep CDS o ogledu tovarn pravilen in potreben, ker se je že nekaj časa ugotavljajo pri različnih odločitvah, da člani CDS premalo poznajo obe tovarni.

Namen povabila vodilnim družbeno političnim delavcem občine Radovljica in Jesenice je bil, da jim nazorno pokažemo naš razvoj in naše bodoče perspektive. Smatramo, da nas morajo bolje spoznati, saj smo člen širše družbene skupnosti. Vemo, da o našem podjetju večkrat razpravljajo v različnih organizacijah in na različnih nivojih in zato želimo, da imajo o LIP-u Bled pravilno sliko. Seveda pa tudi mi vsi pričakujemo njihovo pomoč, kadar jo bomo potrebovali in upamo, da nas bodo tudi podprli.

Predsednik CDS
Franci Lap

Akt o sistemizaciji

Na podlagi družbenega dogovora je tudi naša delovna organizacija sprejela akt o sistemizaciji, ki je bil v javni obravnavi v dneh od 3. do 20. 4. 1973, tako da so se z njim lahko seznanili vsi člani delovnega kolektiva. Pri strokovni pripravi samoupravnega akta je sodelovala petčlanska komisija, ki je imela težko in dolgotrajno delo, saj je morala pripraviti opise vseh delovnih mest v podjetju.

Akt o sistemizaciji delovnih mest namreč setoji iz dveh delov.

1. Glavni temeljni del (akt), ki ima trajneši značaj in

2. dokumentacija, podrobnejši del, ki vsebuje v glavnem opise delovnih mest.

Še vedno pa niso sistemizirana delovna mesta v proizvodnji vrat in proizvodnji gradbenih plošč, ker se zaradi rekonstrukcije delovna mesta šele formirajo. Za ta delovna mesta se sedaj pripravljajo opisi, tako da bodo tudi za ta dva oddelka sistemizacija delovnih mest sprejeta še tekom tega leta. Glavni temeljni del akta je objavljen tudi v današnji številki »Glasila«.

Jelka Kunej

Varstvo okolja

(Nadaljevanje)

Varstvo okolja v industriii

Dim bruhajoči tovarniški dimniki so postali simbol osnaževanja zraka, industrijske odplake uničujejo vodo potokov in rek, jezer, morij in oceanov. Današnja potrošniška družba je usmerjena samo v trenutni užitek, gospodarstvo samo v trenutne uspehe. Pri tem se malokdo resno zaveda temne prihodnosti.

Pri današnji stopnji naraščanja potreb in naraščanja potrošnje z naraščanjem števila prebivalstva ocenjujejo geologi, da bodo mineralne rezerve zemeljskih bogastev izčrpane v 50 do 100 letih.

Zaradi zmanjševanja zalog bodo stroški pridobivanja vedno večji, stroški borbe proti onesnaženju okolja tudi vedno večji. Nasprotja med človekom in naravo se bodo kopičila in med leti 2000 in 2050 privedla do krize. Zemeljski plin bo izčrpan v 40 letih, nafta v 30 letih, če se bo proizvodnja popeterila pa v 50 letih. Premoga je v zemlji za 2300 let pri sedanji potrošnji, možnosti izkoriščanja pa le za 111 let. Optimisti cenijo, da je mineralne energije v zemlji za 2 tisoč milijard ton nafte, to je 24-kratna potrošnja leta 2000, kar bi zadoščalo potrebam 10 milijard ljudi pri dvakratni potrošnji današnjega Američana. Jedrska energija more iz ene tone urana sprostiti toliko energije, kot 30.000 ton premoga. Hitri reaktorji bodo mogli iz 1 tone urana sprostiti toliko kalorij, kot milijon ton premoga. Po dosedanjih raziskavah se ceni, da bo nastopilo občutno pomanjkanje železne rude v 50 letih, popolno izčrpanje pa v 150 letih.

Uvajanje čistilnih naprav v industriji povečuje proizvodne stroške za povprečno 5 %. Pri uvedbi temeljitih čistilnih naprav v rafineriji nafte pri firmi BP, ki so popolnoma preprečile onesnaženje zraka, je znašalo zvišanje proizvodnih stroškov kar za 30%.

Po uvedbi zakona o obvezni uporabi razkrojljivih detergentov v Franciji s 1. 10. 1971 so se povečali stroški pranja samo za 1 %. V zadnjih 30. letih je DDT ubil mnogo ptic, rešila pa življenja 500 milijonov ljudi.

V industrijsko problematiko kvarjenja okolja pri nas moremo našteti naslednje vzroke:

— napake v teritorialni razdelitvi gospodarskih dejavnosti in razporeditvi prebivalstva

— slabo razvito in napačno izvedeno tehnologijo

— nevednost, znanje in ignoriranje znanja

— pomanjkljiva organizacija nalog vastva okolja v industriji in gospodarstvu.

Pri planiranju gospodarskega razvoja je treba upoštevati načelo, da se v področje velike naseljenosti načrtuje »čisto industrijo«, ki ne škoduje okolju, sicer jo je treba temeljito očistiti z najbolj učinkovitimi napravami. Bazična industrija, ki najbolj kvari okolje, zaposluje razmeroma malo ljudi, ker je močno avtomatizirana (železarne, aluminij, termocentrale, kemična industrija), zato ne spada v področje velike naseljenosti.

Industrija je pri nas tako razdrobljena, da se posameznim podjetjem zaradi premajhne kapacitete ne izplača graditi dragih čistilnih naprav. Tu bo potrebna integracija in koncentracija proizvodnje, ali pa vsaj združevanje obratov, ki zahtevajo drage čistilne naprave.

Mnoga podjetja in zasebniki odvažajo odpadni material in smeti na bregove in v potoke. Nevzdržno stanje glede onesnaženja voda je v krajih, kjer ni organiziran odvoz smeti. Onesnažene vode v naši občini so bolj ali manj vse, najbolj pa Zgoša, Lipnica s Kroparico, Bistrica in Belca v Bohinju, Rečica in Jezernica na Bledu. Sava Dolinka je umazana od industrijskih odplak iz jeseniške železarne.

Glede onesnaženja zraka na Gorenjskem so že na razpolago nekatere meritve, analize in študije. Iz njih je razvidno, da stanje še ni tako kritično, kot na nekaterih drugih področjih v Sloveniji. Naloge očuvanja čistoče zraka so zato lažje, a nič manj odgovorne, če hočemo ohraniti čistočo okolja v naši občini, kar je osnovni pogoj za obstoj in nadaljnji razvoj turizma.

Pri oblikovanju problemov onesnaženja zraka se proučuje:

— izvor nečistoče: kurilne naprave, sisteme gorišč, vrste goriv, način izgorevanja, kvaliteto izgorevanja, vlek

— vrste nečistoče: dimne pline, izpušne pline, saje, industrijske hlape, kislinske pare in prah najrazličnejšega izvora

— sestav nečistoče: kemijska analiza, koncentracija

— širjenje nečistoče: veter, megla

— čistilne naprave: filtracija

— ter posledice onesnaženja na rastlinstvu, živalstvu, človeku in materialu.

Ropot se obravnava med problemi varstva okolja kot:

— industrijski ropot strojev in piskanje ventilatorjev

— ropot gradbenih strojev

— eksplozije na gradbiščih in kamnolomih

— ropot ob prometnih cestah in progah

— ropot letal

— premočna glasba in ponočno razgrajanje.

Odpadki industrije, gradbeništva, prometa, trgovine, gostinstva in gospodinjstev predstavljajo posebno področje problemov varstva okolja. Primeri industrijskih odpadkov: pepel kotlov in peči, žagovina, plastika, odpadna olja in odpadna embalaža.

Včeraj - danes - jutri

Gotovo boste rekli: »V tem prispevku gre za nekakšno kroniko in napoved.« Prav imate. Namen tega prispevka je kratek opis letošnjega poteka in prognoze najvažnejšega dela naše dejavnosti, to je ovrednotenja prizedevanj naše proizvodnje na trgu. Z eno besedo — prodaje.

Vemo, da imajo skoraj vsi naši izdelki sezonski značaj. To pomeni večje povpraševanje v sezoni in manjše izven nje. Vendar sezona ni konstanta, ki velja za vse in povsod, pač pa je odvisna od najrazličnejših zahtev na posameznih področjih. Na tej osnovi temelje naši plani in tudi ocene rezultatov, ki jih dosežemo v določenih obdobjih leta.

Skupne rezultate prodaje v preteklih štirih mesecih (VČERAJ) doma in v izvozu lahko ocenimo, da so se gibali, glede na tri izvensezonske mesece, normalno. Izjema je dalmatinsko področje, kjer je normalno v teh mesecih glavna sezona, vendar je na tem področju zaradi posledic stabilizadijskih ukrepov prišlo do skoraj popolnega mirovanja prodaje. Kljub temu pa kumulativni vrednostni zaostanek (NPV) 3,43 % na notranjem trgu in 3,82 % v izvozu v primerjavi na 1/4 letnega plana ne moremo oceniti slabo, zlasti še, če upoštevamo, in to moramo, pogoje izven podjetja — na trgu in v podjetju — v proizvodnji. Pri tem moramo prav tako ločiti pogoje proizvodnje in prodaje za izvoz od pogojev na notranjem trgu.

Analiza asortimana v izvozu nam kaže pri ploščah ugoden rezultat. Celo preseganje za 0,7 odstotka. Neugoden rezultat pa beležimo v sektorju vrat, kjer zaostajamo pri vratnih krilih za 22,43 % od plana in pri vhodnih vratih kar za 31,98 %.

Kot lahko trdimo, da smo na trgu plošč »doma«, tako moramo priznati, da se z vrati šele prebijamo na zahtevna zahodna tržišča. Kakor ugotavljamo že v letu 1972 pri furniranih vratnih krilih začeten uspeh in afirmacijo z izvedbo, ceno in rastočim povpraševanjem, tako pozneje z rastočimi količinami ugotavljamo padec kvalitete in težave v proizvodnji zaradi nerešene tehnologije. Pri lesonitnih krilih, kjer je proizvodnja v kvaliteti in kapaciteti zadostna, je pa na žalost predraga in ni konkurenčna drugim ponudnikom z vzhoda in zahoda.

Vhodna vrata, kot izvozen artikel, imajo svojo posebno problematiko. Naš asortiman ni prilagojen kupčevim zahtevam in prav zaradi tega nismo bili do sedaj na tem področju uspešni. Res je tudi, da zahtevajo kupci prav pri vhodnih vratih najrazličnejše izvedbe tako oblikovno kakor tudi glede na material (vrsta lesa) in konstrukcijo in da se je v sedanji situaciji dražitve materialov takim zahtevam težko prilagajti ob pogojih zunanjih cen in konkurence.

Vrednostna analiza prodaje izdelkov na notranjem trgu ima v štirih mesecih ob zamrznjenih cenah skoraj v celoti obeležje »prodaja z izgubo«. Stabilizacijski ukrepi, ukrepi za izboljšanje likvidnosti, restrikcija kreditov, pomanjkanje materialov, forsiranje izvoza, težave v proizvodnji, vse to ima svoj odraz v nenehnem upadanju prodaje na notranjem trgu in večanju zalog.

Količinsko preseganje planiranih zadolžitev ugotavljamo pri furniranih vratnih krilih (hrast, tanganjika), vratnih krilih z vezano ploščo, lesni moki, zabojih in sekancih.

Zaostajamo pa pri mahagonijevih vratnih krilih, vseh vrstah kompletnih vrat, vhodnih in garažnih vratih, gradbenih ploščah, oblogah in ISO-SPAN-u.

Za slednjega lahko rečemo, da smo prodajno uspeli, da je povpraševanje dovolj veliko in da si z zastoji v proizvodnji in malomarnim delom ne smemo pokvariti prednosti, ki smo si jo priborili z dragimi propagandnimi akcijami in dosedanjo promptno dobavo.

Izvoz (DANES). Spričo nastale situacije na švicarskem trgu (ukinitev kreditov gradbenim podejtjem, odpuščanje delavcev, restrikcija investicij) se je prodaja zmanjšala ob močno povečani ponudbi in znižanih cenah konkurenčnih podjetij. Zaloge pri kupcih so se povečale do take mere, da odpovedujejo vsake nadaljnje dobave.

Pri vratih je situacija ostala približno enaka s tem, da proizvodnja v redu izpolnjuje dogovorjene dobavne roke. Kažejo se tudi neke perspektive pri vhodnih vratih.

Trenutno je konjunktura edino na področju izvoza žaganega lesa v Italija, kar povezujejo z vedno večjo slabitvijo lire in pričakovano devalvacijo. Verjetno bi nam ob taki situaciji takoj kazalo izvoziti nekaj lesa.

Prodaja na domačem trgu je nekoliko boljša pri vratih (glede na asortiman) dalje pri oblogah in ISO-SPAN-u, kjer pa imamo zastoj v odpremi zaradi neustreznih zalog. Še vedno traja zastoj na dalmatinskem tržišču.

Prognoza (JUTRI)

Pri ploščah pričakujemo še nadaljnje zaostrovanje situacije približno do avgusta, vendar še težko ocenimo, kakšen vpliv bodo imele že obstoječe zaloge pri kupcih, ki so trenutno ocenjene na cca 700.000 m². Izhod iščemo na drugih tržiščih, kjer pričakujemo prve rezultate konec meseca junija.

Določene stabilizacijske ukrepe so izvedli tudi v Nemčiji, pripravljajo pa jih tudi v Avstriji, tako, da tudi na teh tržiščih ne smemo pričakovati kakšnih posebnih ugodnosti. Položaja sicer ne ocenjujemo tako črno kot v Švici, posebno še, če bomo dobili ustrezno podporo iz proizvodnje.

Položaj na domačem trgu je tak, da v kolikor ne pride do ustrezne sprostitve, lahko pričakujemo vnaprej še slabše rezultate, ki pa jih bomo morali ublažiti ali z izvozom ali z določeno preorientacijo oziroma s kombinacijo obeh poti.

Poleg že tako težke tržne situacije nam slabšajo rezultat precej številne reklamacije kvalitete in konstrukcije naših izdelkov, kar ni v čast ne razvoju in ne proizvodnji. Naši izdelki so se dosedaj ponašali z drugačno tradicijo.

Za konec samo še to; če se bomo vsi zavedali resnosti sedanjega trenutka in usmerili vse sile v pozitivno smer reševanja položaja, v katerem smo, na vseh ravneh, nam rezultati ne bodo v sramoto, v nasprotnem pa bodo dokaz naše nesposobnosti.

Ing. Janez Mežan

Skromen, vendar uspešen začetek na področju maloprodaje

Ali bomo zmogli?

Cene lesa eksot v letu 1973 so v neprestanem porastu in presegajo vse naše možnosti. Ali bo potrebna preorientacija in omejitev porabe.

Lesna industrija Slovenije, kakor tudi LIP BLED, se je v zadnjih letih močno nagibala k predelavi eksotičnih lesov, predvsem v vrstah framire, samba in razne vrste mahagonija. V mislih imam namreč predelavo iz žaganega lesa.

Prednosti glede kvalitete, kakor tudi obdelave lesa, tu ne mislim navajati, pač pa bi pripomnil le, da je zaradi enakomerne rasti iztržek pri obdelavi boljši od nam znanih domačih lesov.

Tudi cena je z ozirom na izkoristek odgovarjala in bila ugodnejša.

Pomanjkanje eksotičnega lesa, ki je nastalo zaradi vse večje preorientacije lesne industrije na uporabo le-tega, povečanje proizvodnje tako pri nas kot v svetu na eni strani ter omejevanje izvoza iz afriških dežel, katere so uvedle na izvoz hlodovine, poleg že v lanskem letu navedenih taks, letos še posebni davek ter pričele vezati hlodovino z ostalimi izdelki njihove dežele, je bistveno vplivalo na pomanjkanje eksot na evropskem trgu.

Analogno večjemu povpraševanju od ponudb, pa so porasle cene do mere, ki je močno zaskrbljujoča.

LIP, ki se je do letos še nekako vključeval v cene, se po vsej verjetnosti v tem kaosu cen, ki je letos na trgu, v bodoče ne bo mogel in bo nujno usmeriti proizvodnjo v koriščenje drugih lesov.

Primerjalna tabela nam prikazuje nakup eksotičnega lesa v času od 1969 do 1972. leta:

žagan les v m³	1969	1970	1971	1972
Framire	296	195	735	1.672
Samba	405	315	270	592
Mogano-Tiama	—	30	34	615
SKUPAJ	701	540	1.039	2.879

Iz gornjega pregleda je razvidno, da nam je poraba lesa poraščala predvsem v letu 1971 in 1972.

Za leto 1973 pa je po planu predvidena še večja količina.

Primerjava gibanja cen pa nam prikazuje naslednja tabela:

izraženo v LIT

Leto	Framire	Samba	Mogano-Tiama
1969	57.000	46.000	—
do	60.000	48.000	64.000
1972	62.000	50.000	77.000
1973	77.000	58.000	85.000
od 1. 1.	77.000	60.000	85.000
do	90.000	74.000	112,000
31. 5.	91.500	80.000	125.000
	105.000	90.000	160.000

Iz gornjega je razvidno, da je cena od zadnje dobave v letu 1972 do cene, ki velja od 21. 5. 1973 dalje na italijanskem trgu porasla

pri framireju za	69,3 %
pri sambi za	80,0 %
pri moganu za	107,7 %

Analogno porastu cen na tujem trgu, pa je porast cen občutiti doma, toda le v drugem merilu.

Domača predelovalna industrija le delno krije potrebe lesne industrije, ker nima razpoložljivih vrst in količin lesa in pa usmerjanja v izvoz, kjer zaradi zamrznitve notranjih cen dosega boljše rezultate in večjo ceno.

Namen tega članka ni, da izzove polemiko, namreč samo, da prikaže problem, ki je za nas za uspešno nadaljnje delo bistven.

Vročični znaki iz Italije

Avstrijsko zvezno združenje za lesno trgovino svari pred špekulativnim razvojem lesnega trga v Italiji.

Visoka konjunktura na lesnem trgu je preplavila s severa in vzhoda tudi evropski zahod in jug in je dobila dve pomembni tržišči in sicer:

— v Angliji s pristno povečano potrebo lesa,

— v Italiji zaradi inflacijskega bega v zamenjavo za blago, v tem primeru za les.

Ta navidezna konjunktura kaže bolezenske znake, ki se med drugim kažejo v tem, da mnogi italijanski kupci kupujejo za vsako ceno les iglavcev in listavcev na zalogo, ne da bi vedeli za kaj ga bodo uporabili. Naslednji razlog za tak porast prodaje in cen lesa je v tem, da USA — Amerika, konsumira ves kanadski les in da tudi ni mogoče pokriti potreb po eksotah. To vse je vzrok strašnega dviganja cen.

V Italiji in Angliji so že lani jeseni napovedovali nepričakovano veliko porabo žaganega lesa, enako tudi v Zvezni republiki Nemčiji.

Italijansko gospodarstvo je samo po sebi zdravo, zaradi pričakovane devalvacije — razvrednotenja lire pa podpirajo predvsem izvoz, turistični promet; tudi agrarno tržišče ni slabo. Gospodarstvo trpi zaradi nestabilne politike. Socialno gradnjo stanovanj so komaj začeli.

Lesne zaloge skušajo najprej dopolniti. Pri 30 % in več dviganju cen se kaže tudi beg od denarja v blago — les.

Vzhodne dežele ne dobivajo pričakovanih količin lesa, ne dajejo tudi ugodnosti pri cenah.

Če v Italiji ne bodo začeli s socialno gradnjo stanovanj, moramo pričakovati ob koncu tretjega četrtletja 1973 stagnacijo, celo padec gopodarske konjunkture ni izključen.

V Avstriji opozarjajo pred špekulacijo ne samo lesno trgovino, temveč celo gozdarstvo in žagarsko industrijo. Prav v lesnih poslih z Italijo moramo imeti pred očmi, da fakture, ki so izstavljene sedaj, zapadejo poleti in da se odpira vprašanje, če jih bodo sploh plačali.

Avstrijska lesna ponudba je trenutno odvisna od italijanskega tržišča, ne bi pa smela zanemariti nekoliko drugačnega načina razvoja na severozahodnem delu Evrope.

Predvsem bi enakomernejša ponudba lesa s strani gospodarstva lahko mnogo doprinesla k stabilizaciji trga.

Opomba: Članek smo posneli iz avstrijskega »tržnega časopisa«, prav pa bi bilo, če se tudi mi ob njem zamislimo.

Direktor

Novosti na področju delovnih razmerij

19. aprila letos je izšel zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ki je prinesel precej novosti na tem področju.

Večino zadev s področja delovnih razmerij bo moral urejati samoupravni sporazum, ki ga bodo delavci sklenili oz. h kateremu bodo pristopili. Delavec pridobi lastnost delavca v združenem delu z dnem, ko podpiše izjavo, da se strinja s pravicami in obveznostmi, ki jih določa samoupravni sporazum o medsebojnih razmerij v združenem delu. Še vedno velja 42-urni delovni teden. Prav tako ni sprememb glede odmora in tedenskega počitka, novost pa je pri letnem dopustu. Delavec pridobi pravico do letnega dopusta že po 6 mesecih nepretrganega dela. Letni dopust delavca v posameznem letu pa traja najmanj 18 in največ 30 delovnih dni.

Dolžina porodniškega dopusta je nespremenjena, pač pa je novo to, da lahko delavka z izvidom pristojnega zdravstvenega organa, nastopi poroniški dopust 45 dni pred porodom, mora pa ga nastopiti 28 dni pred porodom.

Do sedaj smo imeli v pravilniku določilo, da delavcu, ki gre na odslužitev vojaškega roka, delo ne preneha, pač pa njegove pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja samo mirujejo. Po odslužitvi vojaškega roka se je delavec moral vrniti na delo v 7. dne, sicer mu je delovno razmerje prenehalo. Novi zakon je to mejo precej premaknil, tako da določa, da ima delavec pravico vrniti se na delo v isto temeljno organizacijo v 15. dneh po odslužitvi vojaškega roka.

Vse te novosti bo treba vnesti tudi v naš pravilnik o delovnih razmerjih in odgovornosti ter ga tako vskladiti z zakonom.

Kunej Jelka

ISO - SPAN je zavladal na kurjih farmah

Malo nenavaden naslov, vendar resničen. Spoznaje, da je iso-span primeren za gradnjo hlevov vseh vrst ni golo naključje, pač pa dognanje strokovnjakov, ki so upoštevali vse zahteve sodobno grajenih hlevov. Zelo važno vlogo pri samj gradnji odigra prav gotovo materal. Naši dedje in očetje so menili, da je za živino primerna vsaka stavba, vsak zaprt prostor iz opeke, lesa alj kamna.

Danes vemo, da je potrebno vse kaj več, med drugim tudj dobra toplotna izolacija, kajtj živina sama vzdržuje toploto. Poleg toplote izloča tudj veliko vode, ogljikovega dvokisa in amonijaka, zatorej je potrebno zadostno zračenje. Vse te prednosti omogoča gradnja hlevov z iso-span zidaki, kj predstavljajo izolacijo sten in stropov.

Zato ni slučajnost, da smo našlj skupni jezik s strokovnjaki Meso-kombinata iz Ptuja in da se je okoli 50 njihovih kooperantov odločilo za zidanje hlevov ravno z našimi zidaki. Menijo pa, da bo ob koncu leta že okoli 100 kooperantov, ki se bodo lahko pohvalili s hlevi za piščance, zgrajene z iso-spanom.

Prvj tak hlev je zrastel v Starošincih, sledil mu je drugi v Zgornji Gorici pri Pragarskem. Začetku gradnje tretjega, pri tov. Majcenoviču v Hrastovcu, pa je prisostvovalo nekaj deset kooperantov Meso-kombinata Ptuj in naši strokovnjaki, ki so odgovarjalj na številna vprašanja.

Majcenovičev hlev je kljub obiskovalcem, ki so motili normalen potek dela, hitro rastel. Trije ali štirje delavcj so zlagalj iso-span zidake enega na drugega, jih zalivali s primerno mešanico peska in cementa. Čeprav je bil zutraj, ko so začeli z delom, samo zidar, ki je prišel iz Bleda, vešč temu delu, so že čez dve alj tri ure znali z iso-spanom graditi kar vsi.

Gospodar Majcenovič je svoje navdušenje izrazil takole: »Marsikaj sem se v teh 72 letih življenja že lotil. Za traktor in delo na polju nisem več sposoben, zato se bom posvetil vzreji piščancev. Še predno bo minila letošnja jesen, bodo prvj piščanci, v tem hlevu, kjer smo pravkar pokrili temelje z iso-span zidaki, že pripravljenj za odkup. Ne, tega še lani nisem verjel. Tudj spomladj še ne. Zdaj, ko vidim, kako delo hitro napreduje, kako rastejo stene, zdaj verjamem.«

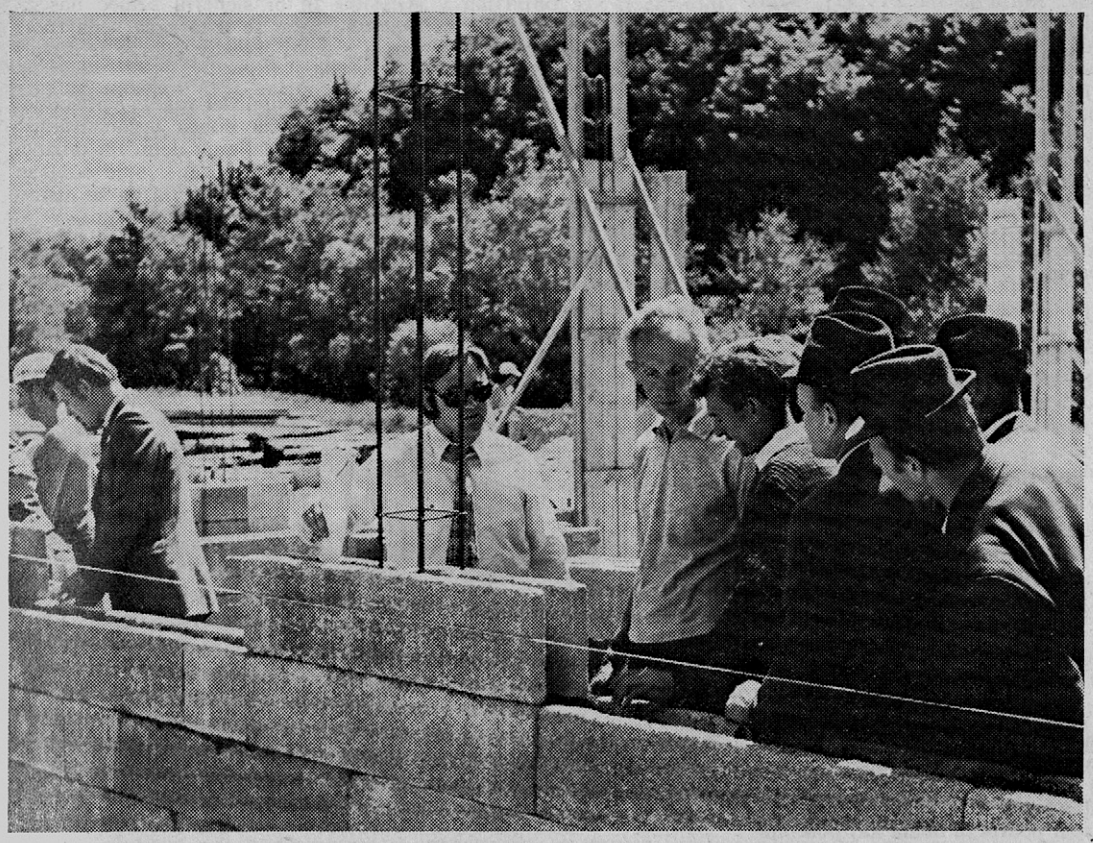

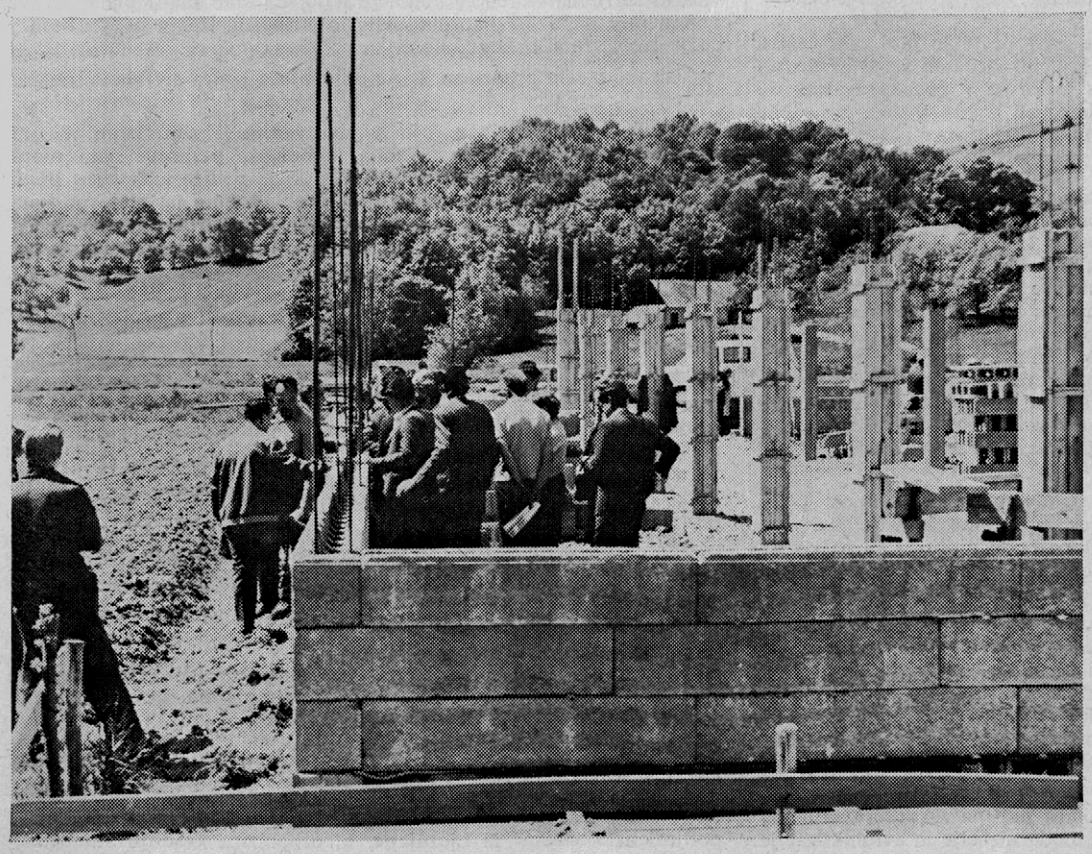

S to demonstracijo je naše podjetje doseglo namen: seznaniti in prepričati interesente za gradnjo novih hlevskih in stanovanjskih zgradb z našimi zidaki, ki so tako praktično prodrli tudi v Haloze, v korist novogradenj in adaptacij. Hitra izgradnja, dolgotrajnost objekta in ugodna cena, so tudi za Haloze pozitivni elementi.

Obiskali smo hannoverski sejem 1973

Letošnjega sejma v Hannovru, ki je bil odprt od 26. 4. do 4. 5., se je udeležilo številno zastopstvo našega podjetja. 13 nas je odletelo med prvomajskimi prazniki v aranžmaju VIATOR-ja Ljubljana, z avionom v Hannover.

Sejem ,ki je po obsegu in raznolikosti v tehničnih panogah sigurno eden največjih na svetu, je imel v letošnjem programu lesno obdelovalne stroje. Zato se je naše podejtje odločilo za tako številno ekipo. Za LIP je letošnje leto prilično bogato po investicijski dejavnosti. Obe tovarni opremljamo z novimi stroji in napravamj in je bil hannoverski sejem zadnja prilika za dokončno izbiro nekaterih strojev in naprav. Mnogo je bilo razgovorov po tehničnih vprašanjih, izbiri novih strojev, iskanju ponudb itd. Trdim lahko, da je bil za večino naših udeležencev to delovni sejem.

Ne morem mimo ugotovitve, da smo videli mnogo novih dosežkov, ki nam bodo koristilj pri vsakodnevnem delu. S seboj smo prinesli veliko tehnične literature v obliki katalogov, prospektov in drugih zapisov, kj jih rabimo.

Menim, da je bil obisk sejma koristen tako za posameznike kot za podjetje. Ponovila pa se je žal stara napaka, da je bil obisk sejma prekratek in zato manj efekten, kakor bj bil sicer lahko.

Lap

Glasbilo in glasbenik

Seveda je to malo čuden naslov za naše »Glasilo«, a vendar je dokaj primeren in bo tudi lahko razumljiv za ta primer, katerega hočem opisati. Vzemimo, da je glasbilo delovni kolektiv, glasbenik pa uprava podjetja in z njo vred vse službe, katere spadajo pod to upravo. Da ne bo storija predolga začnimo s tem našim problemom.

Vsi imamo radi lepo glasbo, seveda če je ta ubrana, melodična in če je instrument pravilno uglašen. Kaj pa če ni? Kaj pa če je ena struna previsoko uglašena? Če je količkaj posluha bomo rekli »tukaj nekaj ne štima in tudi poslušanje ne bo prijetno«. Kar najhitreje glasbilo uglasimo tako kot mora biti. Meni se zdi, da je tako in tako tudi vedno bo.

No in sedaj preidimo na to kar hočem povedati.

Tako je tudi v našem kakor v drugih podjetjih. Tudi pri nas imamo marsikje preveč navito struno tako, da od nje ne moremo dobiti tak glas kot bi hoteli. Vzemimo samo delovno enoto žaga. Po mojem mišljenju so v tej enoti po večini vsa dela fizično ena najtežjih v tovarni. Kar vzemimo delovna mesta od krlišča pa do vagona. Res je, fizično so težka dela, pogoji dela so težki in velikokrat tudi nevarni, da ne govorim tudi o vremenskih pogojih. Vse to vemo ali pa tudi ne vemo vsi. Morda pa tudi nočemo vedeti, vendar bomo enkrat to morali.

Kaj pa stimulacija? To je vprašanje kateremu ne vemo pravilnega odgovora. Glasbilo pravi, da je premalo plačano a glasbenik pravi obratno. Kdo ima prav? Glasbenik pravi, da zna igrati tudi na inštrument če je struna malo preveč navita. Sam sebi v zabavo tudi s takim inštrumentom lahko igra, kaj pa če bi moral iti s takim inštrumentom na koncert pred publiko? Kaj če bi ravno takrat počila struna? Zadnjič je, in to ni prvič. Kaj vemo, mogoče so slabe strune.

Zakaj se mora še vedno tako dogajati? Koliko časa še? Ali se res ta stvar ne more urediti, da bo vse tako kot mora biti. Ali je res težko, ali se ne more, ali pa se noče. Prav gotovo se enkrat bo.

Roko na srce, od 1300 do 1600 dinarjev res ne more biti dobrega življenja. Verjamem, da se je tisti, ki jih je dobil, čutil ponižanega. Ali je njegovo delo res tako malo vredno. Še na zahodu taka dela bolje nagrajujejo, kaj pa pri nas v samoupravni socialistični družbi. Na zahodu imajo sindikate, da se borijo za take primere, kaj pa je pri nas? Boriti se mora vsak sam, če se pa že, pa vidimo iz tega primera, kaj dosežejo.

Koliko časa bo še tako? Če še nismo, postanimo zdrava socialistična družba in to s srcem.

VID

Dopisujte v Glasilo!

Obisk francoskega specialista za opaže

Opažne plošče za betoniranje, ki jih proizvaja tovarna Bohinj, predstavljajo le en element opažnih pripomočkov na gradbišču. V sodobnem gradbeništvu so se opažarska dela tako razvila in izpopolnila, da govorimo o posebnih metodah in sistemih.

Sistem je prilagojen za določen namen gradnje in zajema, poleg osnovnega elementa — plošče, še pokončne in prečne opornike, odre, vezne elemente i. dr. Tak sistem, odnosno vključitev v nek določen sistem želimo razviti tudi za naše plošče, ker je kompletna ponudba za tržišče precej bolj privlačna.

V program dela smo kot prvo etapo vključili tehnično svetovanje specialista za opaže g. Roberta Lholeau-ja iz Francije, ki je bil pri nas 8 dni. Znano je, da je Francija na tem področju dosegla enega najvidnejših uspehov v Evropi. Specialista smo dobili v podjetje na našo prošnjo kot tehnično pomoč preko Zavoda SR Slovenije za mednarodno tehnično sodelovanje. Ker je vse delo v prvi vrsti vezano na uporabnika, t. j. gradbeništvo, smo se predhodno dogovorili z gradbenim podjetjem »Gradis« za tesno sodelovanje z njihovimi strokovnjaki; k razpravam in ogledu pa so bili pritegnjeni še ostali strokovnjaki iz drugih podjetij.

Razen proizvodnje plošč v tovarni Bohinj, si je francoski specialist ogledal številna gradbišča v Ljubljani, Kranju, Celju, Slov. Konjicah, Novi Gorici in Kopru. To so bili različni objekti: stanovanjski bloki, industrijske hale, domovi kulture, viadukti, avto ceste itd., ki jih grade podjetja Gradis, Tehnika, Pionir in Gorica. Tehnika dela in sistemi opaževanja so si od podjetja do podjetja in od objekta do objekta tako različni, da ni mogče govoriti o vsaj približno enaki metodi in sistemu. Pogledi, kakšen je vsestransko uporaben opažni sistem, so si še dokaj različni, osnove in izhodišča za poenostavitve pa se začenejo pri projektantu objekta, kar naj bi omogočilo racionalne priprave in racionalne metode dela na gradbišču.

V Ljubljani je bil dne 15. maja 1973 organiziran tudi posvet z gradbeno operativo z namenom, da izmenjajo izkušnje in razloži predvideni program LIP Bled. Pred številnimi udeleženci je g. Lhomeau zelo dobro predstavil izkušnje o sodobnih opažnih sistemih. Lahko smo zadovoljni s tem načinom stika z operativo, ker smo dobili številne sugestije.

V zaključnih dneh misije g. Lhomeau-ja je delovna skupina izčrpno delala na idejnih osnutkih in izdelala predlog za prve prototipe. Vsekakor smo z delovanjem francoske tehnične pomoči v teh nekaj skopo odmerjenih dneh lahko zelo zadovoljni. O razvijanju naloge in rezultatih pa se bomo še medsebojno obveščali kar pomeni, da se bodo koristni stiki še nadaljevali.

E. P.

Dopisujte v Glasilo

Naši razgovori

V tej rubriki sem dalj časa molčal. Vse večja pestrost dogodkov v našem kolektivu pa mi je dala povod, da sem iskal odgovor na nekaj vprašanj, ki prav gotovo zanimajo slehernega v našem kolektivu. Vprašanja so iz različnih področij, prav zato sem se napotil k prvemu v našem kolektivu, k direktorju. Moja bojazen, da bom slabo sprejet, oziroma z mojimi vprašanji nezaželen, je bila povsem odveč. Prav nasprotno. V prisrčnem razgovoru mi je na vprašanja povedal naslednje:

1. O načinu organiziranja TOZD po raznih podjetjih v Sloveniji imamo vsak dan dovolj informacij v dnevnem časopisju in na televiziji. Kako daleč smo s tem pri nas in ali imamo že kakšne konkretne predloge?

Res imamo mnogo informacij v vseh sredstvih obveščanja. Posebno zanimivi so bili razgovori tov. Kardelja na TV. Pri vsem manjka še vrsta pojasnil in dopolnil dosedanjih informacij. Pri nas dela na tem komisija, ki je po sedaj poznanih merilih pripravila dovolj konkreten predlog o ustavitvi TOZD — gotovo nedokončen. Naša organizacija je že tako postavljena, da imata tovarni samostojnost in samoupravo, ki jo bo treba le vskladiti z organizacijo TOZD. Tudi skupne službe uprave imajo vlogo koordinacije in vsklajevanja interesov posamezne tovarne in skupne delovne organizacije. Material je že pripravljen za DS in kasneje za javno razpravo.

2. Pred približno enim mesecem ali več so potekali razgovori s predstavniki nekaterih sorodnih podjetij. Mi lahko poveste kakšni so bili cilji teh razgovorov in v kakšnem krogu so bili vodeni.

S sorodnimi podjetji, kamor štejemo Gozdno gospodarstvo Bled in Lesno industrijo »Jelovica« Škofja Loka, smo vodili nekaj razgovorov. Z GG Bled trajajo razgovori že dalj časa, predvsem na ravni poslovnega odbora v okviru pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju in ob sklepanju letnih pogodb za hlodovino. Realiziran je bil dogovor o kreditiranju izgradnje Rečice — hale. GG je dalo kredit 500,000.000 SD. Dogovori tečejo o sodelovanju pri osvajanju GN nosilcev in sofinanciranje mehaniziranega hlodišča.

Nadaljujemo razgovore z »Jelovico« na osnovi pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju iz leta 1970. O tem bo na prihodnjem zasedanju razpravljal tudi DS.

Doslej so v razgovorih sodelovali:
direktorji podjetij, sekretarja ZK, predsednika DS in sekretar Občinskega komiteja ZK Radovljica.

Dogovarjamo se še z »Gradis«, da sklenemo pogodbo o poslovno tehničnem sodelovanju za razvoj opažnega sistema. Sodeluje tovarna in razvoj.

3. O organizaciji na splošno in tudi organizaciji posameznih služb je bilo v zadnjem času (zadnji dve leti) zelo veliko govora, akcij, predvsem pa stroškov. Tukaj mislim na razne sodelavce, ki smo jih imeli in jih še imamo v podjetju. Zanima me, kako ocenjujete sedanje stanje in ali se nam na tem področju obeta kaj posebno novega.

V LIP-u Bled je res delalo precej organizatorjev z mnogimi idejami, vložena so bila tudi precejšnja sredstva, za dobro organizacijo pa še precej manjka. Sovpadamo z ustanavljanjem TOZD, zato moramo tudi organizacijo prilagoditi TOZD. Pri tem se bojim, da bi preživljali izkušnje nekaterih, ki so mogli ugotoviti razdruževanje, ne pa združevanje dela in sredstev. Tudi številne informacije, ki ste jih omenili iz prakse, navajajo take primere.

Za novo leto sem dejal: večji in boljši, toda le z dobro organizacijo poslovanja.

4. Se vam zdi, da je število tistih, ki (oziroma naj bi) pripravljajo, organizirajo in vodijo delo preveliko napram tistim, ki delajo pri strojih. Vprašanje seveda velja za naš kolektiv.

Vaše obširno vprašanje o razmerju neposrednih in posrednih delavcev, ali če banaliziram vprašanje z drugim jezikom, ki ga marsikdo uporablja: torej razmerje med produktivnimi in neproduktivnimi, je vedno tudi občutljivo vprašanje. Rešili ga bomo v trenutku, ko bomo dosegli večjo storilnost neposrednega in posrednega dela. Sem velik pristaš mehanizacije in avtomatizacije v neposredni proizvodnji, ampak tudi v posredni z računalniki. V tem tudi najdem rešitev za pravilno razmerje in dobre odnose. Mehanizacija nas zanesljivo sili v boljše in točnejše poslovanje, nasproti večjim uspehom.

5. Investicijska dejavnost je bila prav preteklo leto zelo pestra in napram prejšnjim letom vsaj po količini vloženih sredstev dovolj široka. Politika investiranja je bila in je še v rokah tovarne. Se kot direktor podjetja s tem strinjate, ali imate o tem drugačne poglede in ali se vam zdi, da je bila katera od tovarn pri investicijah zapostavljena.

Investicijska politika zadnjega časa je močno poudarila dualizem ali dvojnost in ni skladna z enotnostjo in smernicami združevanja dela in sredstev v delovni organizaciji LIP Bled. Širina, pestrost in obseg investicijske dejavnosti so posledica manjše investicijske aktivnosti prejšnjega obdobja. Predvsem je karakteristično, da je dokončavanje investicijskih del potrebno povsod, kjer oddelki niso povsem dokončani. Osnovne proizvodne možnosti so v glavnem zagotovljene, izgradnja in oprema pomožnih oddelkov je še odprta. Posebno pereča so skladišča in remontna delavnica na Bledu, menza, prototipna delavnica idr. Čaka nas še eno leto teh izpopolnjevalnih investicij, ki so res heterogene, torej preraznovrstne in ne predstavljajo nekega zaključenega proizvodnega procesa, ki bi pokazal rentabilnost vlaganj.

Za prihodnje moramo s TOZD ponovno utrditi enotnost LIP-a Bled ter združevanje dela in sredstev za skupno investicijsko politiko, ki bo usmerjala sredstva tja, kjer bodo najbolje in najkoristneje uporabljena. Z analizami in ekonomskimi izračuni bomo dobili pravo smer vlaganj.

V času svetovne nestabilnosti so to težke naloge, saj se elementi investicijskih študijev sproti menjajo. Vse je postalo drseče, od surovine, materialov, cen, vrednosti opreme, skratka res vse. Spoprijeti se bomo morali tudi s temi dejstvi in čimbolj racionalno gospodariti s sredstvi opravljenega dela. Prav vse smo prisiljeni gledati skozi prizmo prodaje in tržišča. Šele prodani in plačani proizvodi nam zagotavljajo možnosti dobrih življenjskih in delovnih pogojev ter razširjene reprodukcije — investicije v novo.

Ne bo dolgo, ko bomo morali misliti tudi na rekonstrukcijo žag, ki sta zaostajali v današnjem tepmu modernizacije in avtomatizacije. Ne samo pri tem, tudi v ostalem moramo pričeti s projektiranjem in programiranjem svoje prihodnosti, pa čeprav še tekočega investicijskega obdobja nismo zaključili.

6. Večkrat je slišati, da se o marsikaterih problemih razpravlja in odloča v različnih krogih in na različnih nivojih. V zvezi s tem vas vprašam ali je slehernemu članu v našem kolektivu poznan njegov delokrog.

Pogosto rešujemo probleme, ki ne spadajo nikomur neposredno v okvir rednega dela. Oroganizacija delovnih mest ne more biti taka, da bi vedno obvladala vso nastajajočo problematiko. Zato taka vprašanaja obravnavamo v posebnih skupinah, komisijah in teamih. Gotovo niso vedno vsi z vsemi dogajanji seznanjeni, zato slišim marsikak očitek. Če bomo vsi skupaj bolj komunikativni, bi teh informacij več objavljali v »Glasilu« in bi sleherni bralec našega časopisa spoznal mnogo več dogodkov. Žal se le-ta prav sedaj bori z obstojem ali z izhajanjem, ker ni zadosti člankov, čeprav je dovolj hvaležnih dogajanj in tem za opisovanje.

Če je vsakomur poznan delokrog, je drugi del vašega vprašanja. Prepričan sem, da ne povsem, ker nam za dobro organiziranost marsikaj manjka, tudi nimamo točno opredeljenih delovnih dolžnosti in opisanih del za posameznika. V mnogih primerih je odvisno od posameznika, če si naloži novo ali dodatno delo, ki ga še nismo opredelili. Dobra organizacija bo rešila tudi to vprašanje.

7. Ob zaključnem računu smo, kot vsako leto, poslušali obširna poročila vodjev sektorjev in služb. Pomočnik direktorja za organizacijo in vodji tovarn pa niso podali nobenih poročil. Mislite, da je bilo njihovo delo v preteklem letu manj pomembno od ostalih, ali enostavno niso imeli kaj povedati.

Ob zaključnem računu in drugih prilikah ni odveč dobro in zgoščeno poročilo, ustno ali pismeno. Žal pisanih poročil le malo preberemo. Če mislite na zasedanje delavskega sveta menim, da je takrat odločujoč čas, ki pa ne dovoljuje številnih in dolgih poročil. Zato smo vrsto poročil skrčili ali objavili le v poslovnem letnem poročilu.

Največkrat je treba poročevalce žal siliti, da poročila pišejo in je vsak sodelavec, ki želi sodelovati s poročilom, dobrodošel.

Nekaj krivde, če pogrešate več poročil, je gotovo tudi v ustaljeni praksi metodologije obravnavanja zaključnega računa. Poboljšali se bomo in sem si že v koledar vpisal opombo za zaključni račun.

8. Ali smo v slučaju, da se nam tržišče za enega izmed glavnih izdelkov zapre, dovolj hitro sposobni preusmeriti proizvodnjo v kak drug proizvod. V zvezi s tem vprašujem ali je povezanost razvojnega sektorja s proizvodnjo zadovoljiva in ali so predvidevanja in zmožnosti naše prodaje realne.

V vseh svojih delovnih programih sem navajal, da moramo razvijati nadomestne proizvode, če bo potrebno zaradi tržnih razmer zamenjati izdelke. V tej smeri tudi delam in iščem kontakte. Nekaj idej imamo, nismo pa še razvili lastnega programa v celoti. Iso-span še ne teče na polnih obratih, čeprav imamo v prodaji zadovoljive uspehe, tudi ne obloge. Program garaž in hiš v paketu še nismo spravili na beli dan. Vsi ukrepi so v teku.

Prav tako novi proizvodni oddelki niso v polnem teku, čeprav bi predvsem izvoz vrat zelo povečali.

Pri ploščah se pozna konkurenca in omejitev gradnje v Švici. Žal mi je, da je zastoj v prodaji dalmatinskih oken in vrat iz kooperacije Češnjica. Ena kooperacija — še ta ne more vzdržati. Poraba teh izdelkov je velika, vendar v Dalmaciji ni zadosti hiš, ki bi bile v stanju redno plačevati. Naša prodaja je v trdem precepu, ko išče na tržišču tudi dobre plačnike. Nekaj težav je tudi s prodajo garažnih in vhodnih vrat.

Ne smem pozabiti vprašanja cen, ki so našim izdelkom zamrznjene in jih ne moremo spremeniti, čeprav je dražji material, delo, stroj ter energija. Rešitev iščemo v izvozu in res samo v izvozu, dokler se ne urede cene doma.

Kako je z našo preusmeritvijo v nove proizvode, me sprašujete? Naši proizvodi so bili vedno v vrhu lestvice povpraševanja, zato smo tudi zaverovani v le-te in ocenjujem, da bi bila preusmeritev težka, kakor je težka v vsaki proizvodnji, ki se bliža industriji velikih serij. Za Gorenjce sploh pravijo, da smo manj prilagodljivi spremembam. Jaz se s to ugotovitvijo strinjam. Upam pa, da bomo, če bo treba, znali iz lastne kože.

Ob vsem sem prepričan, da je odločujoča izbira artikla in tržišča. Naredili bomo že!

Glede povezanosti razvoja s proizvodnjo ugotavljamo, da ni trdnega mostu. Nova organizacija tehnološke priprave nam mora utrditi tudi to pot. Upam, da priprava, ki jo vodite v Tovarni Bled, že sedaj dela v tej smeri in da vi to problematiko najbolje poznate in jo lahko pomagate reševati. Vsekakor je naša prototipna delavnica preskromno opremljena in neprimerno spravljena pod streho.

9. Iz lastnih proizvodov zgrajeno hišo smo razstavili že na sejmu v Zagrebu. Kateri so vzroki, da še nismo pričeli s proizvodnjo in prodajo takoimenovanih »hiš v paketu«.

Zagrebška hiša ni bila narejena iz programa »hiše v paketu«, temveč le za prikaz ISO-SPAN-a s praktičnim ciljem, da dobi LIP svoje razstavne prostore. Torej ne kasnimo tako zelo s programom »hiše v paketu«.

Od kompletne hiše smo razmeroma še daleč, pač pa I. in II. paket lahko z nekaterimi nadomestili že kompletiramo. Zato nam manjka le strešno povezje, ki ga bomo osvojili v tem letu z GN sistemom. Začasno bi rešili to z nadomestnim žebljanim poveznikom.

Za štiri tipe hiš smo izdelali tudi glavne projekte.

Za hiše oziroma za I. in II. paket smo izdelali tudi začasni propagandni material.

Sam program I. in II. paketa in kompletne hiše pa zahteva že ogromno organizacijskih prijemov in postavitev novih delovnih mest.

Kompletiranje paketov z lastnimi proizvodi in tistimi iz kooperacije zahteva še mnogo priprav in dela.

Postopoma bomo razvili tudi to dejavnost. Dogovarjamo se s podjetjem »Pristan« iz Ljubljane, ki organizira gradnjo stanovanj-

skih naselij. Z njihovim sodelovanjem bomo uspešneje pristopili k uresničenju te naloge. Sicer pa zaznavamo tudi iz drugih republik veliko zanimanje za naše hiše.

10. Stanovanjska problematika je kljub prizadevnemu reševanju vedno večja. Ali obstoja možnost za kako obliko bolj pospešenega reševanja teh problemov, predvsem zato, ker smo proizvajalci gradbenih materialov in ker v bližnji bodočnosti obljubljamo tržišču hiše v paketu.

Mislim, da moramo čimpreje dobiti sredstva iz solidarnostnega sklada. To naj bi bil tudi povod za intenzivnejšo gradnjo. Na Rečici smo dobili sosesko za približno 25 hiš, ki naj bi bile zgrajene po naših načrtih in z našimi materiali. Značilnost soseske bo tudi v tem, da bo gradnja zgoščena, zelenic pa bo več.

11. Poznano nam je, da se mnogi sklepi samoupravnih in drugih organov ne izvršijo do postavljenih rokov. Roki se potem običajno podaljšajo, dotičnih pa se ne kliče na odgovornost. Ali bo naša politika v zvezi s tem tudi vnaprej taka.

Ne vem, če mislite name, ki sem prevzel nalogo, da posredujem Svetu za splošne zadeve predlog organizacije in tega še nisem opravil. Sami ste že ugotovili, kako težavno je izpeljati organizacijo, meni pa nalagate tako odmerjen čas. Rekel sem že, kakor veste, moramo v tem letu postaviti TOZD in do srede leta pripraviti predloge za organizacijo. To je tudi pri nas povezano s kadri za organizacijo.

Če ste mislili, da »se sklepi ne izvršujejo« na splošno, vam povem, da ne moremo »sprejeti take politike« in da moramo z boljšo kontrolo izpolnjevanja sklepov doseči pri posameznikih tudi resnejši odnos in večji občutek odgovornosti. Že zgolj »kontrola sklepov« jemlje mnogo časa.

12. O selitvi uprave podjetja v novozgrajene prostore na Rečici je bilo že dosti povedanega. Postavljenih je bilo tudi že več konkretnih terminov. Kaj mi lahko poveste v zvezi s tem.

Vprašanje o selitvi usmerite našemu splošnemu sektorju, ker je bilo sklenjeno, da se
— 1. januarja 1973 seli razvoj in tehnični sektor,
— junija 1973 razen prodaje, vsi ostali (ko bo telefon)
— prodaja, ko bo zgrajen še en aneks.

Naknadno so ugotovili, da DS ni dal pristanka na selitev, niti na prodajo objekta, ki ga sedaj zaseda uprava. Menim, da je bil razlog selitve premalo resno obravnavan in sklepi neprecizni.

Nevzdržno je, da so prostori prazni že več mesecev.

Še to, da pa poslovna javnost razlogov za selitev uprave z Bleda ne razume.

13. Člani samoupravnih organov razpravljajo in odločajo o vseh važnejših vprašanjih v podjetju. Menite, da so o vsebini teh vprašanj zadostno in predvsem pravočasno informirani.

Gotovo bi na to vprašanje mogli točneje odgovoriti sami člani samoupravnih organov, ki čutijo potrebo po še boljši obveščenosti. Dobrih in pravočasnih obvestil manjka povsod, tudi pri nas, manjka nam tudi zanimanje za obvestila. Za pravilno komunikacijo mora biti dobro oddaja in dober sprejem.

Za dobro samoupravo je to dvoje neobhodno potrebno. Osebno si prizadevam, da bi za zasedanje DS pripravili dober in pravočasno razposlan material. Zaenkrat še ne morem imeti pregleda, kako v tem pogledu ustrezajo priprave za posamezna zasedanja svetov. Prav bi bilo, da bi člani samoupravnih organov zahtevali vnaprej podatke in materiale, za katere se zanimajo.

Omenil sem že naše »Glasilo«, ki bi pri tem moralo odigrati pomembno vlogo, če bi bilo založeno z vprašanji in odgovori.

14. Naš časopis »Glasilo« bo v kratkem praznoval svojo drugo obletnico. Namen časopisa je predvsem čimboljša informiranost kolektiva. Menite, da so se ga v tem smislu v zadostni meri poslu-ževali predvsem vodilni v podjetju.

Če zopet govoriva o »Glasilu«, menim, da je to glasilo vseh delavcev, da vsi žal niso enako nagnjeni k pisanju člankov in prispevkov. Prav te dni sem povabil k dopisovanju veliko število sodelavcev. Tisti, ki že dopisujejo in so dobili vabilo, naj to oprostijo. Vabim jih še k tesnejšemu sodelovanju. V prihodnjih dneh bomo z uredniškim odborom naredili načrt sodelovanja.

15. Že dalj časa o dejavnosti ZK v našem kolektivu v Glasilu ni bilo ničesar napisanega. Je to znak, da je OOZK pri nas nedelavna, ali le svoje akcije, sklepe in smernice skriva v strogi tajnosti.

Menim, da bi to vprašanje naslovili našemu sekretarju ZK. Ali vi sodite, da npr. sindikat v tem bolj izpolnjuje svojo nalogo? Gotovo vsi želimo informacijo o politični dejavnosti v našem kolektivu.

16. Imate ob tej priliki še kakšno posebno sporočilo za bralce Glasila in še posebno za člane kolektiva.

Želim si z vsemi in vsakim v kolektivu dobiti čim boljšo povezavo in razumevanje. Pozdravljam tole vašo akcijo za razgovor, ki gotovo razjasni tudi marsikatero neizrečeno vprašanje.

Prav bo, če bi ta vprašanja razširili in naj bi jih postavljali tudi delavci iz neposredne proizvodnje.

Najin razgovor pravzaprav ni obsegal samo ta vprašanja in odgovore, ki ste jih prebrali. Beseda je tekla še o raznih problemih, kot so naši medsebojni odnosi, lokalistična gledanja nekaterih posameznikov, o žagi v Podnartu, o trenutnih težavah pri prodaji in še o čem.

O dejavnosti naše OOZK nisem dobil odgovora. Pa saj ga tudi iskal nisem na najbolj pravem mestu. Prepričan pa sem, da bodo tele vrstice vzpodbudile k pisanju prav tiste, ki nam lahko na to vprašanje dajo odgovor.

Tudi o selitvi ne vemo kaj več. Predvidevam, da bomo v istem glasilu, kot tale sestavek, našli tudi odgovor na to vprašanje in sicer med sklepi CDS.

Prav gotovo mi ni uspelo postaviti toliko vprašanj, da bi z odgovori zadovoljil vse člane kolektiva. To bi bilo tokrat tudi preobširno. Zagotavljam vam, da to lahko v naslednjih številkah Glasila storimo skupaj. Kako? Svoja vprašanja naslovite na uredniški odbor, ta pa se bo z vsemi močmi potrudil, da bo ustrezni odgovor objavljen že v prvi naslednji številki.

Blažič Henrik

Draga surovina

Za osnovno surovino našim izdelkom, moramo odšteti visoke vsote. Pri nakupu moramo, poleg zadovoljive količine, kvalitete, točnosti dobave in prevzema, misliti tudi na to, da bo čimvečji izplen pri obdelavi v sortiment.

Načrtovanje v lesni industriji je eden odločilnih činiteljev za najboljše izkoriščanje surovine. Vsak trenutek nam mora biti pred očmi kako drago plačamo kratice) je bistveno večja od cene sekanic in nam mora biti popolnoma jasno, da je treba hlod obdelati do skrajne meje v korist žaganega lesa.

Za povečanje izplena pri žaganju je odlično pomagalo tračna žaga. V Žagalnici lahko žagamo debelejše sortimente. S tem povečamo proizvodnjo v žagalnici, pri žaganju na tračni žagi pa pridobimo na masi zaradi tanjšega reza.

IZDELEK:				ELEMENT kom:			
neobdelano				obdelano			
d	š	L	m³	d	š	L	m³

S takimi osnovnimi tabelami bi moral načrtovati vsak delovodja v proizvodnji, poraba desk bi morala biti v stalni kontroli

m³ hlodovine, desk, vezanih plošč, ivernih plošč, lesonita in druge potrebne surovine za naše izdelke.

Za čimvečji izkoristek žagamo v žagalnici hlodovino tako, da dobljene deske odgovarjajo za nadaljnjo predelavo in obdelavo. Vrednost žaganega lesa (vključno

Pri uporabi desk, vezanih, ivernih in lesonitnih plošč ter ostalih materialov je nujno, da so takih dimenzij in kvalitete, kakor smo jo mi predvideli. Z načrtovanjem, kjer upoštevamo dimenzije, kvaliteto in maksimalno število kosov, izdelamo načrt razreza teh v posamezne elementne kose. Za tako načrtno delo se bomo poslužili prirezovalne liste.

Za izdelek napravimo seznam elementov, ki tega sestavljajo. Pri vsakem elementu upoštevamo nadmero po debelini, širini in dolžini, kakor tudi slabo kvaliteto. Pri vseh narezih upoštevamo debelino reza, za skobljanje globino skobljanja in sicer v okviru najmanjše dopustne mere. Na osnovi predvidevanj izračunamo potrebno debelino, širino in dolžino lesa za vsak izdelek. Z dobro pripravo dela bomo prihranili na masi lesa v korist glavnega, vrednejšega lesa in največjega izplena. Poenostavili bomo delo, ker prej planirane dimenzije zmanjšajo čas izdelave in količine porabljenega lesa. To velja za individualno in serijsko proizvodnjo.

Vedno moramo upoštevati dejstvo, da je v odpadkih največkrat ista masa, kot v izdelkih. Čimveč take mase, ki jo vgradimo v izdelek, se pojavlja, tem manj sredstev bo za osebne dohodke, za sklade, za investicije. Podjetje ne dosega dobrih rezultatov v smislu dobrega gospodarjenja. V lesni industriji ne smemo na debelo govoriti o odpadkih. Teh naj bo predvsem čim manj, rekli jim pa bomo napadlo stransko blago za nadaljnjo predelavo v drug izdelek.

Trojar Andrej

Kaj lahko pričakujemo iz Bosne

V Bosno so pred nekaj leti hodili gledat še pragozdove. Govorilo se je, da ima v gozdovih neizčrpno zalogo lesa.

Ko se danes človek pelje po Bosni, ima občutek, da je velik del tega izsekan, da ni več tistega, kar so nam predavali še v šoli. Bosna je danes razvila toliko lastnih predelav lesa, da so v preteklem letu kupili precej ruskega lesa za lastno predelavo. Seveda s tem ni mišljeno, da se domači les ne izvaža in prodaja.

Na našem strokovnem kolegiju je bila dana pobuda, da bi se naš žagan les substituiral z lesom iz Bosne. Zato smo obiskali nekaj bosanskih podjetij, katera so nam prikazala situacijo pri njih.

Večina bosanskih podjetij je združena pod ŠIPADOM. Izven tega kroga je le nekaj podjetij, katera bo verjetno ekonomska situacija sama prisilila, da nekaj naredijo. Zato je glavni nosilec prodaje in nabave teh podjetij ŠIPAD.

Ko smo se oglasili pri Šipadu v Sarajevu, o žaganem lesu še slišati niso hoteli. Vsa prodaja žaganega lesa je orientirana na izvoz. Cene na domačem trgu so zamrznjene, v izvozu pa rastejo iz dneva v dan. Poleg tega je plačilo v izvozu promptno. Momentalna cena v izvozu je za cca 300 ND dražja, kot pa na domačem trgu. Zato v okviru ŠIPAD-a ni kakšnih posebnih izgledov, da bi nam dobavili žagan les.

Kljub takšnim razgovorom smo obiskali njihovega največjega proizvajalca žaganega lesa, ki nima lastne predelave in v glavnem žaga za izvoz za Šipad. Tu Šipad investira novo tovarno ivernih plošč za cca 60.000 m³ letne kapacitete, katera je že v izgradnji montaže strojev. Zato o kakšni prodaji mimo Šipada ni govora.

Dalje smo dobili informacije, da je v celi Bosni proizvodnja stavbnega pohištva v težavah, tako finančno, kakor tudi s samim plasmanom. Je pa ravno ta vrsta proizvodnje najbolj razvita, saj skoraj vsak drugi obrat dela kakšno građevinarsko stolarijo.

Ko smo dobili čisto sliko v okviru Šipada, smo obiskali še nekatera podjetja izven Šipada. Tako npr.: Krivaja — Zavidovići in ŠIP Šuica.

Krivaja Zavidoviči je glavni in največji proizvajalec za območ-je, severovzhodnega dela Bosne. Ima cca 16.000 zaposlenih delavcev. Ima letno cca. 200.000 m³ žaganega lesa. Razvito ima močno lastno predelavo od pohištva pa celo do montažnih hiš. Tu so pokazali interese za sodelovanje, za dobavo kratic v obliki elementov po izvoznih cenah. Dogovorili smo se za prve poizkusne količine.

ŠIP Šuica je majhno podjetje, ki žaga letno cca 20.000 ³ hlodov. Ima lastno trgovino, nima pa lastne predelave. Imajo žago z dvema polnojarmenikoma, ki pa je precej zaostala, nemehanizirana. Direktorja ni bilo doma, zato smo imeli razgovore z upravnikom žagalnice, ki je kazal velik interes za sodelovanje. Zato smo naše razgovore potrdili ob povratku še pismeno, nakar se bodo oni odločili. Izrazili so željo, da bi rabili strokovno pomoč pri racionaliziranju tehnologije v žagalnici, kar bi jim mi lahko z našimi izkustvi in transportnimi legami, mnogo pomagali. Interesi sodelovanja morajo biti obojestranski in na osnovi fair odnosov. Kako se bodo ti odnosi naprej razvijali, zavisi od obeh partnerjev.

Iz vsega tega lahko povzamem to, da sta za naše želje interesantna samo zgornja dva; eden kot dobavitelj, drugi pa za tesno obojestransko sodelovanje. Ves nadaljnji potek tega pa zavisi od obeh partnerjev in od same tržne situacije.

Karel Maselj, dipl. ing.

LIP lesna industrija Bled — Svet za izobraževanje

razpisuje

za šolsko leto 1973/74 naslednja učna mesta vajencev:

Tovarna BLED
6 strojnih mizarjev
1 strojnega ključavničarja
1 strojnega mizarja v oddelku vrat v Mojstrani

Tovarna BOHINJ »Tomaž Godec«
3 strojne ključavničarje
1 brusača orodja in rezil

Pogoji: dokončana osemletka, starost 14—18 let.

Vloge s prepisom zadnjega šolskega spričevala sprejema splošni sektor podjetja do 5. julija 1973.

razpisuje

v šolskem letu 1973/74 naslednje štipendije:

3 štipendije na Tehniški šoli — lesni oddelek
2 štipendiji na Tehniški šoli — gradbeni oddelek
1 štipendijo na Fakulteti za gradbeništvo
1 štipendijo na Fakulteti za strojništvo
1 štipendijo na Fakult. za elektrotehniko — šibki tok
1 štipendijo na Ekonomski fakulteti
1 štipendijo na Biotehnični fakulteti — lesni oddelek.

Vsi kandidati bodo opravili psihotehnični test.

Vloge s kratkim življenjepisom in prepisom zadnjega šolskega spričevala sprejema splošni sektor podjetja do 5. julija 1973.

Mi med seboj

Vsi vemo, da so medsebojni odnosi eden najpomembnejših faktorjev v našem življenju, naj si bo to doma v krogu svoje družine, ali na delovnem mestu med svojimi sodelavci. Medsebojni odnosi pa niso sestavljeni samo iz 16 črk, temveč vse bolj pomembnih sestavin, kot so kultura, poštenost, predanost, zadovoljstvo, požrtvovalnost, nesebičnost in še, in še.

Vse preveč radi sodimo človeka po njegovi obleki, ali celo klobuku. Nimamo časa za lepo govorjenje in si zato pomagamo, žal ne redko, s kratkimi, odrezavami in včasih tudi nesramnimi odgovori. Niso izvzeti niti mladi, niti stari, skratka, zašli smo v obdobje, ko se pojem dobrih medsebojnih odnosov že spreminja v muzejsko redkost.

Nekoč sem slišal, da lepa beseda najde lepo mesto; podobnih pregovorov je še dosti. Vsaj enega od njih naj bi si vsak zapomnil in nikoli ne pozabil.

Naše zadovoljstvo je v veliki meri odvisno od prijateljskih odnosov, naj si bo to v neposredni proizvodnji, ali po vseh »stopnicah« navzgor. Ko vsaj ne bi, v tako občutni meri, obstajal egoizem, ob katerega se spotikamo pri vsakem koraku. Citat, ki ga bom navedel, ni zrastel na mojem zelniku, pač pa mi je ostal v spominu iz povojnih časov, ko sem gledal igro Rdeča roža. — »egoizem je rak — rana delovnega človeka, zadovoljen sem, da sem sit, čeprav moj tovariš strada.«

K temu pisanju so me privedli primeri iz našega kolektivnega življenja. Če se bo kdo čutil prizadetega, bi se pač moral počutiti tudi krivega, kajti nikjer nisem zasledil, da bi fizično medsebojno obračunavanje spadalo med odlike lepega vedenja. Na žalost pa se je to zgodilo med delavkami, ki so z letvicami v rokah nastopale druga proti drugi. Vzrokov za to bitko je bilo toliko, kolikor žensk je pri tem sodelovalo, tako da do pravega zaključka nisem mogel priti. Nesporazumi v privatnem življenju, se odražajo s tem nemogočim obnašanjem na delovnem mestu. Kaj lahko je očitati sodelavcu nepravilno delo, vendar ne z namenom izboljšanja kvalitete, temveč uveljavljanja svoje nadmoči.

»Kaj boš ti!«, je bil odrezav odgovor neposrednemu vodji, ko je le-ta opomnil delavca naj pomaga svoji skupini, v kateri je njegovo delovno mesto najbolje ocenjeno. Namesto, da bi bil na svojem delovnem mestu, je stikal po omarah in po celi tovarni

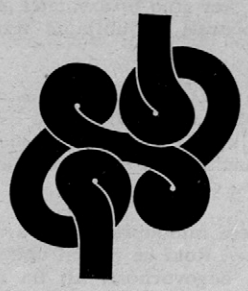

kje bo našel kaj dobrega za pod zob in za na zob.

V naši družbi smo si resda vsi enaki, vendar obstajajo merila, po katerih ima predpostavljeni pravico do dajanja navodil, ker tudi nosi odgovornost za njihovo izvršitev.

Da pa bi bila mera nemogočih odnosov polna, je nekega popoldneva vodja tovarne našel delavca, ki je mirno počival na vrečah lepila. Povprašal ga je, če ima svoje delo že opravljeno, ko lahko tako brezskrbno počiva. Opravičilo mu še na misel ni prišlo, vodjo tovarne je nahrulil, češ, da on lahko leži.

To niso osamljeni primeri »kristalnih odnosov«; še veliko jih je, vendar jih ne bom našteval, smatram pa, da ne spadajo v našo socialistično družbo.

Pa ne da bi mislili, da se take stvari dogajajo samo v neposredni proizvodnji? Tudi, če gre človek po »stopničkah« marsikaj vidi in sliši. Mnogi imajo dosti povedati na račun bivšega direktorja tov. ing. Vrtačnika, za njegove vlade pa si še pravilno dihati niso upali.

Se vam zdi to pošteno? Je to dostojno?

Navedel sem samo nekaj primerov o žalostnih odnosih med nami. O tem bi bilo potrebno večkrat kaj pisati, ker mislim, da nam ne sme biti vseeno, kako živimo med seboj. Slabo medsebojno razumevanje nas ne vodi k napredku, ampak v nasprotno smer.

S. A.

Sklepi samoupravnih organov

Centralni delavski svet

1. Sprovesti je akcijo za racionalizacijo vseh vrst potrošnje s posebnim poudarkom na racionalizacijo materialne in investicijske potrošnje.

2. Proizvodnja se bo morala bolj prilagajati trgu; proizvajati je res kvalitetne izdelke in sicer tiste, ki so iskani na trgu.

3. Prodaja mora vložiti dodatne napore za prodajo na zunanjem trgu, tako da bi skušali obdržati ta trend izvoza, ki ga do sedaj imamo.

4. V oddelku Podnart tovarne Bled se ponovno prične s proizvodnjo. Prav tako se odobri potrebne investicije za proizvodnjo GN nosilcev v oddelku Podnart.

5. CDS se načeloma strinja s sofinanciranjem skladišča gozdnih sortimentov, predhodno pa je izdelati osnutek samoupravnega sporazuma, v katerem je obdelati poleg načina (ključa) sofinanciranja tudi vse ostale odnose v zvezi s skladiščem. Razmerje sofinanciranja bo določen po obravnavi elaborata, kateri bo izdelan v prihodnjem mesecu. Poleg tega pa naj se obdela tudi perspektivna rešitev ostalega dela gozdno gospodarskega območja s skladiščem gozdnih sortimentov.

6. Z ozirom na to, da so se pogoji v času od sklenjene pogodbe do danes bistveno spremenili in da po obstoječi pogodbi ni bilo nič narejenega ne z ene ne z druge strani, naj se obstoječa pogodba za sodelovanje z Jelovico anulira. CDS je za nadaljnje iskanje možnosti sodelovanja in nalaga tov. direktorju, da imenuje team, ki naj prouči, v kakšnem obsegu in v čem je možno nadaljnje sodelovanje ter predloge posreduje organom upravljanja v obravnavo.

7. Uprava se postopno seli v nove prostore. Termine postavi direktor.

8. Naknadno se izplača OD delavcem v žagalnici tovarne Bohinj za II. poll. 1972 iz odobrenih OD za leto 1973.

9. Potrdil je spremembo 50. člena pravilnika o stanovanjih in 21. in 23. člen pravilnika o udeležbi delavcev na dohodku ter 4. člen merila za proizvodnost in 3. člen merila za trgovino.

10. Zavrnil je ostavko članov sveta za delitev dohodka. Svetu daje vso podporo in zaupnico in se strinja tudi z njegovo strukturo. Novega člana Sveta za delitev dohodka imenuje sindikalna podružnica tovarne Bled.

11. Na predlog sveta za družbeni standard je CDS določil, da se sredstva za stanovanjsko gradnjo podjetja za leto 1973 deli 40 % za individualno gradnjo (posojila) in 60 % za družbeno gradnjo.

12. Sklenil je, da skupno z GG Bled, Vezeninami Bled ustanovimo svojo ambulanto na Bledu. Strinja se z delitvijo stroškov, kakor je bilo dogovorjeno, t. j. vsako podjetje — soustanovitelj po eno tretjino.

13. Za adaptacijo počitniškega doma je odobril maksimalno 850.000.00 din.

Svet za splošne zadeve

1. Na podlagi predloga tov. direktorja se obravnava predlagane spremembe organizacijske sheme preloži, ker je mnenja, da je treba pripraviti in obravnavati celotno organizacijsko shemo podjetja.

2. Predlaganega opisa del. mesta oddelkovodje oddelka Podnart svet ni sprejel; ponovno ga bo obravnaval skupno z ostalimi del. mesti oddelka in je pripraviti nov predlog.

3. Člani sveta predlagajo, da se tov. Globočnika začasno premesti v Podnart na del. mesto vodje oddelka.

4. Svet predlaga, da se na podlagi predhodnega programa prične s proizvodnjo ostrešij.

5. Pripraviti je shemo celotnega oddelka Podnart.

6. Sistemizirati je delovna mesta, katera naj tovarna Bled razpiše.

7. Predložiti je ekonomiko in obseg proizvodnje.

8. Ugodno je rešil prošnje: ŠC Jože Srebrnič iz Nove Gorice, tehnične šole Nova Gorica, PGD Ribno in PD Jesenice.

Svet za delovne norme

1. Potrdil je delovne norme za tovarno Bled in Bohinj.

2. Ugodno je rešil prošnjo delavcev krlišča iz tovarne Bohinj za zimsko delovno normo, ki velja od 1. novembra do 31. marca.

3. Sprejel je tehnične delovne norme za izdelavo ISO-SPAN oblikovnikov.

4. Sprejel je začasne delovne norme v tovarni Bled.

5. Sprejel je spremembe zasedbe delovnih mest v neposredni proizvodnji v oddelkih (vrata, mizarstva, ISO-SPAN).

6. Norma za žagalnico se dopolni: »za obračunavanje je merodajen srednji primer«.

7. V zvezi s pritožbo oddelka ISO-SPAN na novo tehnično normo je svet imenoval komisijo, ki bo ponovno normirala delovno mesto. V kolikor bo ugotovila drugačen rezultat od predlagane norme, se le-ta popravi.

8. Na pritožbo delavcev na skobelnem stroju za ladijski pod je svet sprejel naslednje: Smatra, da je norma pravilna, v kolikor pa je pomanjkanje materiala, zastoj zaradi električnega toka, je treba priznati režijske ure, kadar ni mogoče odrediti drugega dela.

Svet za urejanje delovnih razmerij

1. Tov. Globočnika se začasno premesti v tovarno Bled na delovno mesto vodje oddelka v Podnart. Čim pa bo izdelana organizacijska shema in sistemizacija delovnih mest, pa naj tovarna sama razglasi in zasede prosta delovna mesta. Svet se strinja s predlogom kolegija in s sklepi sveta za splošne zadeve, naj oddelek Podnart čimprej prične s proizvodnjo.

2. Svet ni sprejel kandidatov za razpisano delovno mesto organizatorja, ker nista izpolnjevala zahtevanih pogojev.

3. Sprejel je akt o sistemizaciji delovnih mest.

Svet za delitev dohodka

1. Svet je obravnaval pritožbo delavcev žagalnice Bohinj in sprejel sledeče:

— razlike zaradi napak za prve tri mesece je treba izplačati, o razlikah iz leta 1792 naj razpravlja CDS,

— o odstopanjih preseganja normativov po oddelkih svet smatra, da razlike niso preobčutne in da bi vsako popravljanje % na tehnične norme negativno vplivalo na ostale oddelke in tudi ni opravičljivo tako spreminjanje,

— detajlno je obravnavati vse, ki so krivi za nastale napake.

2. Ocenil je delovna mesta v tovarni Bled in Bohinj.

3. Predlagal je popravek pravilnika o udeležbi delavcev na dohodku.

4. Potrdil je odbitke in pribitke na osnovno postovko.

Svet za reklamacije in inventuro

1. Na podlagi inventurnega popisa opažnih plošč v tovarni Bohinj je svet sprejel ustrezne sklepe glede zavarovanja, pravilnega prevzemanja in pravilnega vskladiščevanja opažnih plošč. Prav tako je s tem v zvezi sprejel ustrezne sklepe o zaostritvi odgovornosti pri poslovanju na skladišču.

2. Predložen inventurni elaborat je svet potrdil in ga v dokončno potrditev predlaga CDS.

3. Svet ugotavlja, da so viški nastali zaradi zamenjave dimenzij in jih je knjižiti v vrednosti 15.573,00 din na izredne dohodke.

4. Servis plošč je treba odpeljati v trgovino, tako da bodo čim bliže potrošniku, v tovarni Bohinj pa jih ostane samo za potrebe področja Bohinj.

5. V zvezi z reklamacijo vrat pri opremi Celje je bilo ugotovljeno, da pri nas ne preizkušamo oz. premalo preizkušamo izdelke, zato je zadolžil razvojni sektor, da sistematično začne delati na preizkušanju artiklov.

6. Imenova je bila stalna komisija za popis izdelkov.

7. Uvede se tak način obveščanja o naročanju materiala, da bo skladiščnik ob dospetju pošiljke takoj vedel, komu je namenjena, da ga o dospetju takoj obvesti, ker so pogostokrat nujni primeri porabe, pošiljka pa leži v skladišču.

Uspešno komunikacijo organizira vodja nabave skupaj z vodji tovarn.

Svet za družbeni standard

1. Med člane podjetja delimo 500,00 din regresa, 100,00 din od člana pa zadržimo za regresiranje počitniškega doma.

Pravico do regresa imajo vsi zaposleni, ki so bili v podjetju na dan 31. maja 73 in ki so izpolnili pogoj za koriščenje letnega dopusta.

Pravico do regresa imajo tudi vsi upokojenci, ki so šli v pokoj po 1. 1. 73 in pa vsi tisti, ki so po tem roku šli na odsluženje vojaškega roka.

2. Spremembo 50. člena pravilnika o stanovanjih predlaga v potrditev CDS.

Svet za izobraževanje

1. Razpisal je štipendije in učna mesta vajencev.

2. Pripravil je program uvajalnega seminarja za novosprejete delavce.

3. Odobril je študijski dopust in povrnitev stroškov našim delavcem, ki se dopolnilno šolajo.

Tekmovanje ekip prve pomoči

Na tekmovanju ekip prve pomoči civilne zaščite, katerega je organizral štab civilne zaščite Skupščine občine Radovljica, sta sodelovali tudi ekipi našega podjetja. Obe ekipi, Tovarne »Tomaž Godec«, Boh. Bistrica in Tovarne Bled, sta tekmovali na Bledu dne 12. maja 1973. Ekipi sta bili dobro pripravljeni in sta dani nalogi lepo in v redu izvajali.

Ekipa Tovarne Bled je zasedla v tekmovalni skupini na Bledu prvo mesto, ekipa Tovarne Bohinj »Tomaž Godec« pa peto mesto.

Ekipe, ki so tekmovale na Bledu, so se do 10. mesta razvrstile takole:

1. LIP Bled — Tovarna Bled	115,67
2. Park hotel Bled	115,67
3. Grand hotel Toplice Bled	115,50
4. KS Bled — Zagorice — Želeče	109,33
5. LIP Bled — Tovarna Bohinj	109,33
6. KS Gorje — Sp. Gorje	106,67
7. KS Gorje — Podhom	105,83
8. KS Gorje — Zgornje Gorje	105,67
9. KS Gorje — Krnica	105,00
10. Ribno — oddelek Ribno	92,33

V okviru občine so dosegle najboljše rezultate naslednje ekipe:

1. Kemična tovarna Podnart	117,17
2. Osn. šola Radovljica	116,67
3. LIP Bled — Tovarna Bled	115,67 (izv. konk.)
4. Park hotel Bled	115,67 (izv. konk.)
5. Grand hotel Toplice Bled	115,50
6. KS Radovljica — oddelek I	114,33
7. Osn. šola Lesce	113,67
8. KS Boh. Bistrica — odelek II	109,67
9. Iskra Otoče	109,33
10. KS Bled — Zagorice — Želeče	109,33
11. Lip Bled — Tovarna Bohinj	109,33

Naša ekipa iz Tovarne Bled je zaradi sestava tekmovala izven konkurence. Imela je namreč večje število tekmovalcev z 80-urnim tečajem, kakor je to zahtevano po propoziciji. To je dokaz, da je tovarna dobro poskrbela za vzgojo članov ekipe za prvo pomoč.

Naši izdelki na domačih sejmih

Običajno se udeležujemo le največjih sejmov: spomladanskega v Zagrebu in sejma tehnike v Beogradu, s specializirano razstavo GRADBENIŠTVO 73.

Da bo bralcem bolj jasno, jih bomo skušali seznaniti z vtisi, in sicer iz vsakega sejma posebej.

Če začnem z zagrebškim, mislim, da ni pomembno kdaj se je začel, temveč kaj smo razstavljali in kakšen odmev je bil pri obiskovalcih. Razstavljali smo opažne plošče, vrata, iso-span, obloge, garaže v paketu, vse to pa je dopolnjeval še slikovni prikaz hiš v paketu. Med novosti so spadala vrata BLED, kasetne finalizirane obloge, vrata s podbojem B2 ter grafični prikaz hiš v paketu.

Ta sejem ne moremo šteti med sejme z velikim številom obiskovalcev, niti z velikim komercialnim uspeho mna samem razstavnem prostoru.

Za boljšo predstavo bralca, bom opisal interese obiskovalcev za vsak posamezni artikel.

Vrata BLED

Ta izdelek je naletel na ugodno oceno. Zanimali so se za ceno, katere žal nismo mogli posredovati. Veliko vprašanj je bilo, kdaj se bodo pojavila na trgu in če jih bo moč kupiti v vsej trgovski mreži; nekateri so želeli že takojšnjo dobavo. Kako se bo obnašal les, v kakšnih barvah jih bomo izdelovali, itd., so bila pogosta vprašanja. Ljudje namreč niso opazili, da ne gre za plastificiran izdelek, ampak za furnir.

Vrata s podbojem B2

Večina obiskovalcev tega podboja ni niti opazila; zanj so se bolj zanimali le trgovci, ker so pač o njem že predhodno slišali. Ocenili so ga zelo kritično; navajam dobesedne izjave: »Spet ste nekaj spremenili iz vzroka, da povišate ceno. Ko bomo trgovci ta artikel akceptirali, nam boste kot je v navadi, rekli, da ga nimate na zalogi in bodo dobavni roki spet dolgi.«

Obloge

Pri klasičnih oblogah ni bilo pripomb, razen pohvalnih. Pomnjkljivost je v tem, ker se jih zelo malo pojavlja na tržišču. Obiskovalci so kazali zanimanje za kasetne obloge, ki so predvsem primerne za opremo trgovskih in gostinskih obratov. Tudi cena se jim je zdela ugodna.

Garaža v paketu

Estetsko je odgovarjala obiskovalcem, glede cene pa so bila mnenja deljena. V glavnem je bilo zanimanje precejšnje in to bolj za delni kot kompletni paket. Glede garažnih vrat s stranskimi svetlobami, so nekateri predlagali naj bi bile izdelane tako, da jih je možno postaviti skupaj na eno stran. Namreč v primeru večjega avtomobila, bi le-tega lahko parkiral tik ob eno steno tako, da bi se tudi vrata lahko dovolj odprla. Pomisleke so imeli tudi pri strehi — sigurnost zaradi dežja in snega.

Hiše v paketu

Višek zanimanja je požela naša bodoča proizvodnja tega artikla. Pretežni del interesentov so bili individualni graditelji. Zanimali so se za vsak detalj — od temelja do končne finalizacije. Veliko jih je bilo razočaranih ko so zvedeli, da pri nas ne bo mogoče dobiti hiše »ključ v roke«. Največ povpraševanja je bilo za hiše Tip 56, 91 in 114. Iz želja obiskovalcev lahko izluščim dvoje vrst interesentov:

— prvi želijo dobavo kompletnega potrebnega materiala, delo pa opravijo sami

— drugim pa je bolj všeč način »ključ v roke«.

Ne morem mimo tega, da ne omenim iso-span-a, ki je bil sedaj že tretjič predstavljen obiskovalcem. Kot novost se je letos pojavil nov izdelek »IGLU«, ki je podoben našemu iso-spanu. Vendar sem z zadovoljstvom ugotovil, da so ljudje dajali absolutno prednost našim zidakom. To nas ne sme uspavati in moramo več pozornosti nuditi kvalitetni izdelavi — reklamacije niso redke.

In še nekaj, na jesenskem sejmu bomo morali obiskovalcem že bolj konkretno odgovoriti o pričetku prodaje »hiš v paketu«, dobavnih rokih, pogojih plačila, itd.

Opažne plošče

Ker pri tem artiklu ni bilo že dolgo nobene spremembe, so bili mnogi mnenja, da je potrebna določena sprememba z ozirom na lažjo in hitrejšo manipulacijo s ploščami, ker tehnologija v gradbeništvu to zahteva.

Propagandni material. To sicer ni bil razstavni artikel, posebno v srbohrvaškem jeziku ne. Na račun tega je bilo veliko kritike; posebno pa je to veljalo za iso-span. Zakaj ravno za iso-span?

(Nadaljevanje na 7. strani)

Takole smo razstavili naše izdelke na sejmu v Beogradu

11. člen

Kot delovna mesta, na katerih se more zaposliti invalidno osebo, se smatrajo vsa tista delovna mesta, kjer more invalidna oseba s potrebnim strokovnim znanjem po oceni stopnje njene fiziološke sposobnosti izvajati delo z normalnim delovnim učinkom (zahtevana gibalna sposobnost nog, rok, telesa, delovna sposobnost čutil: vid, tip, sluh).

12. člen

Z letnim gospodarskim načrtom se določa število zaposlenih, na delovnih mestih.

13. člen

V 6. mesecih po uveljavitvi tega akta o sistemizaciji delovnih mest mora DS sklepati o razporeditvi delavcev, ki ne izpolnjujejo pogojev, določenih s to sistemizacijo in pri tem odločiti:

a) delavci z najmanj 20-letnimi delovnimi izkušnjami na dan 1. 1. 1973, ki so se uveljavili in izkazali s svojim delom in delovnimi uspehi, lahko še nadalje ostanejo na svojem delovnem mestu.
b) delavci, ki ne izpolnjujejo s to sistemizacijo določenih zahtev glede izobrazbe ali stopnje kvalifikacije, ostanejo na dosedanjem delovnem mestu pod pogojem, da si pridobijo in izpopolnijo strokovno znanje v roku, ki je potreben za dotično stopnjo izobrazbe kot določa družbeni dogovor, in sicer: polkvalifikacijo v 2 letih, kvalifikacijo v 3 letih, srednjo šolsko izobrazbo v roku 5 let, višjo v 5 letih in visoko v roku 6 let. Če tega pogoja ne izpolnijo, bodo razporejeni po svoji strokovnosti na drugo delovno mesto, ki odgovarja njihovi izobrazbi, kadar bodo na razpolago primerni strokovni kadri z zahtevano strokovnostjo.
c) drugi delavci se razporedijo po njihovi strokovnosti, izobrazbi, praksi in delovnem učinku.

14. člen

Sklepe po točki a) in b) prejšnjega člena svet za urejanje delovnih razmerij javno objavi. Vsak delavec, ki sodi, da je prizadet v svoji pravici do zaposlitve po svoji strokovnosti, ali da je pristojni organ nepravilno uporabil možnosti po prejšnjem členu, lahko z ugovorom izpodbije sprejeti sklep. O ugovorih dokončno odloča delavski svet podjetja.

15. člen

Ta akt stopi v veljavo, ko ga sprejme svet za urejanje del. razmerij podjetja.

LIP, lesna industrija BLED

Svet za urejanje delovnih razmerij LIP, lesne industrije Bled je sprejel na seji 29. 5. 1973 na podlagi temeljnega zakona o delovnih razmerij in na podlagi statuta podjetja naslednjo sistemizacijo delovnih mest:

Akt

o sistemizaciji

1. člen

Sistemizacija delovnih mest je enotna za vse podjetje. Kot delovno mesto se smatra vsebinsko zaključen del delovnega procesa, ki vsebuje enake ali slične delovne pogoje, istovrstnost ali sorodnost poklicnih ali strokovnih znanj in delovnih sposobnosti, ki so potrebne za izvrševanje določenih nalog, del in opravil.

Naši izdelki ...

(Nadaljevanje s 6. strani)

Kot vsi vemo je to nov artikel in takorekoč nihče ne zna z njim pravilno graditi. V kolikor želimo prodajo razširiti izven naše republike, ni to samo potreba, ampak nujnost. Če vemo, da je meja rentabilnosti med 750 do 800.000 zidakov, moramo tudi vedeti, da iso-span zidakov za 1000 hiš samo v Sloveniji ne bomo mogli prodati sploh pa še, če upoštevamo dejstvo, da pri nas ljudje težko sprejemajo novitete. Torej bo treba navodila za zidanje in ves ostali propagandni material, nuditi tudi v srbohrvaščini.

Nadaljujem z opisovanjem uspehov, ugotovitev in vtisov iz razstave GRADBENSTVO 73 na Beograjskem sejmu tehnike.

V eni hali pod isto streho smo se znašli vsi proizvajalci sorodnih proizvodov in obiskovalci so si takorekoč lahko ogledali vse, kar je za gradnjo potrebno. Prvič se je tu pojavil iso-span.

Obiska skoraj ni bilo in nehote sem pomislil, če je razstavljanje sploh koristno. Kar jih je bilo, so bili poslovni ljudje iz naših južnih republik. Ocena razstavljenih proizvodov je bila približno enaka zagrebški.

Stalni spremljevalec naših razstav, je pomanjkanje prospektov; temu ni ušel niti Beograjski sejem. Nelagodnost in zadrega, saj nitj resnemu interesentu ne moreš postreči z napisanimi podatki. Za garažna in vhodna vrata jih sploh ni bilo, za obloge tudi ne, isospan je zdržal tri dni, vendar brez navodil za gradnjo, o katerih ni bilo sledu. Do konca sejma je zdržal samo prospekt za vrata s podbojem B2.

V času, ko je bil v Beogradu sejem tehnike, je bil v Novem Sadu sejem kmetijstva, na katerem so, razen kmetijskih pridelkov, prikazovali tudi kmetijsko mehanizacijo in objekte, potrebne za kmetijsko proizvodnjo. Nič nenavadnega ni bilo tu srečati proizvajalce gradbenih materialov.

Sejem sem obiskal z namenom, da navežem poslovne stike s proizvajalci perutninarskega mesa. Moj namen in želja sta se uresničila, uspelo mi je z njimi se pogovoriti. Ugotovil sem, da obstojajo realne možnosti za plasman iso-spana tudi v druge republike in sicer za potrebe rejcev perutnine. O gradnji farm za piščance v Sloveniji so slišali že tudi v Makedoniji in mislim, da bi bilo zelo pozitivno razstavljati iso-span tudi na sejmu v Novem Sadu. Tudi Novoteks iz Novega mesta ni zastonj razstavljal svojega STREŠNIKA, za katerega je bilo prekomerno zanimanje.

Naj povzamem še splošno mnenje kupcev, da smo proizvajalci lepega in kvalitetnega blaga, vendar naša zmogljivost ni zadostna. Torej bo še vedno treba gledati na kvaliteto, istočasno pa misliti na večje proizvodne kapacitete.

Bralci naj mi ne zamerijo, če sem o nekaterih izdelkih pisal več, kot o drugih. Napisal sem namreč tisto, kar sem pri obiskovalcih opazil. Za konec pa še: NAŠI IZDELKI IMAJO BUDNO KONKURENCO! **Lončar**

Kronika

STANJE ZAPOSLENIH KONCEM MAJA 1973

Tovarna Bohinj	384
Tovarna Bled	350
Uprava	79
Vajenci	13
vsega skupaj	826

Poročili so se:
Stare Janez,
Rožič Francka,
Logar Martin
Medja Jože
Ravnik Ljudmila

Rodili so se:
Dobravec Francu — sin
Smukavec Janezu — sin
Dobrinjanin Minki — hči
Hodniku Jožetu — sin
Varl Janezu — sin
Pretnar Jasni — hči
Poljanec Metki — hči

Iskreno čestitamo!

Člani uredniškega odbora:

Robič Ivan, glavni urednik

Jeglič Silva, tehnični urednik

Žitnik Janez, Blažič Henrik, Trojar Andrej, Mencinger Franc, Kraigher Ciril

Lesarijada 1973 — Nova gorica

Nova Gorica, mesto sonca in rož, je bilo letos prizorišče vsakoletnih športnih iger delavcev lesne industrije Slovenije. Letos se je zbralo na igriščih okrog Nove Gorice rekordno število, kar 1700 športnikov — lesarjev iz vse Slovenije. Udeležba je torej bila rekordna.

Športne igre delavcev lesne industrije Slovenije so res že postale tradicionalne in na ta veličastni zbor mladih je dokaz več, da sta šport in rekreacija danes potrebna slehernemu človeku.

Tudi naše podjetje se je letos udeležilo iger z doslej največjo ekipo 60 tekmovalcev. Ekipa, ki je nastopila letos prvič tudi enotno napravljena v modrih trenirkah z napisom podjetja, v enotnih obuvalih in z rumenimi kapicami, je bila v paradi, ob otvoritvi iger, ena izmed najbolj efektnih.

Tekmovanja, ki so sledila svečani otvoritvi na centralnem stadionu, so bila na visoki kvalitetni ravni. Najboljši posamezniki in ekipe so pokazale toliko, da je to mogoče doseči le s celoletnim aktivnim delom. Tega se moramo tudi mi sami zavedati. Priprave na tako manifestacijo športa se morajo vsaj v nekaterih panogah vršiti vse leto in ne samo nekaj tednov prej, kot je bila navada do sedaj.

Želimo, da bi to razumeli vsi naši športniki in prav tako vodstvo podjetja. Finančna sredstva, ki za take priprave niso tako velika, ne bi smela biti problem.

Uspeh ali neuspeh naših ekip je razviden iz rezultatov, ki smo jih dosegli. 13. mesto našega podjetja v množici lesnih podjetij, je povsem realno.

Posamezne ekipe pa so dosegle ne glede na srečo pri žrebu ali v igri toliko, kolikor so pač vložile truda v priprave in se resno zavzele na tekmovanju.

	1973 Nova Gorica			1972 Cerknica			1971 Celje
	mesto	točk	vseh ekip	mesto	točk	vseh ekip	mesto
odbojka ženske	3	52	14	6	7	12	—
streljanje moški	8	46	40	13	15	27	8
odbojka moški	9	45	18	13	4	16	13
kegljanje ženske	17	37	19	14	5	18	—
streljanje ženske	19	35	26	16	1	16	—
šah moški	21	33	29	10	12	21	7
kegljanje moški	22	32	38	8	23	30	3
nogomet moški	27	27	33	16	10	25	—
šah ženske	—	—	11	—	—	9	—
balinanje	—	—	20	—	—		—
SKUPNO LIP	13	307	43	12	77	33	13

V jubilejni številki glasila podjetja so bili že objavljeni neuradni rezultati ekip na letošnjem tekmovanju. Ker pa je moralo glasilo v tisk pred objavo uradnih rezultatov, so bili navedeni plasmaji le približni in vas zato prosimo za razumevanje.

Stanko Ažman

IZID ŽREBANJA

1. nagrada 300 din — Albin Urh, Tovarna Bohinj

2. nagrada 200 din — Marija Košir, Tovarna Bled

3. nagrada 100 din — Ivan Bernard, Tovarna Bled

Izžrebani naj nagrade dvignejo 15. julija 1973 v blagajni tovarne.

2. člen

Sistemizacija delovnih mest je namenjena zlasti:

— racionalni delitvi dela,
— smotrni razmejitvi dolžnosti, pravic in odgovornosti,
— učinkoviti koordinaciji dela in delovanju posameznih služb in organizacijskih enot,
— izoblikovanju in izvajanju takšne kadrovske politike, ki zagotavlja izbiro, zaposlovanje in razporejanje delavcev po njihovih sposobnostih, v skladu z zahtevami in pogoji delovnih mest,
— načrtnem izpopolnjevanju znanja in strokovnih sposobnosti delavcev,
— vrednotenju del po vseh značilnih zahtevah in elementih,
— učinkoviti organizaciji varstva pri delu.

3. člen

Delovna mesta v podjetju se delijo po kvalifikacijskih stopnjah na:

— delovna mesta nekvalificirana (nepriučena)	NK
— delovna mesta polkvalificirana (priučena)	PK
— delovna mesta kvalificirana	K, poklicne šole
— delovna mesta nižje strokovna	NS — nepopolna srednja, nižja šola
— delovna mesta visokokvalificirana	VK
— delovna mesta srednje strokovna	SŠ — srednje šole DŠ — delovodske šole
— delovna mesta višje strokovna	VIŠ — višje šole
— delovna mesta visoko strokovna	VIS — visoke šole

4. člen

Po funkcijskih vrstah se delovna mesta delijo na:

DIP — direktno izvrševanje naprej pripravljenega dela (proizvodnja, pomožne službe),
DIN — direktno izvrševanje dela, ki ni naprej pripravljeno (samo organizacijsko),
VSK — vodenje skupin (skupinovodje)
VDE — vodenje delovnih enot, oddelkov, izmen (delovodja, mojstri),
VPE — vodenje proizvodnih ali poslovnih enot (oddelkovodji),
VSS — vodenje skupin strokovnih služb (vodja strokovnih oddelkov, vodja ŠD, vzdrževanje, kontrola),
VSE — vodenje samostojnih delovnih enot ali delovne organizacije (vodje sektorjev, tovarn, organizator, direktor).

5. člen

1. Akt o sistemizaciji delovnih mest določa vsebino dela za posamezno delovno mesto.
2. Sistemizacija ima dva dela:
   — Glavni, temeljni del (akt), ki ima trajnejši značaj,
   — dokumentacijo, podrobnejši del, to so opisi delovnih mest.
   Celotni akt o sistemizaciji, njegove spremembe in dopolnitve sprejema svet za del. razmerja podjetja.
3. Neizpolnjevanje akta o sistemizaciji pomeni hujšo kršitev delovnih dolžnosti.

6. člen

Delovna organizacija lahko odpre novo delovno mesto ali obstoječe ukine, kot predvideva statut in pravilnik o delovnih razmerjih podjetja.

Predlog za uvedbo ali ukinitev delovnega mesta izdela na pobudo vodje sektorja oziroma tovarne pristojna strokovna služba in ga posreduje svetu za urejanje delovnih razmerij podjetja.

7. člen

Po tem aktu objavlja delovna organizacija posebne pogoje in splošne zahteve za posamezna delovna mesta ob razpisih in razglasih v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih.

8. člen

Delavec ne more odkloniti izvršitev dela, ki mu ga naloži predpostavljeni, ne glede na to, če konkretno delo ni opredeljeno v tem aktu ali v dopolnitvah, če je naloženo delo v skladu s strokovno sposobnostjo delavca in v smiselni zvezi z njegovim delovnim mestom. Odklonitev takega dela ali pa sploh odklonitev dela, se šteje za hujšo kršitev delovne dolžnosti.

9. člen

Pripravniška doba se določa na podlagi obstoječega pravilnika o izobraževanju. Pripravniška doba velja za vse delavce po dokončanem strokovnem šolanju na srednjih, višjih ali visokih šolah pred dokončno namestitvijo na katerikoli delovno mesto, za katero se izobrazba zahteva.

10. člen

Poskusna doba se določa v skladu z zakonom o del. razmerjih in pravilnikom o delovnih razmerjih in odgovornosti podjetja.